

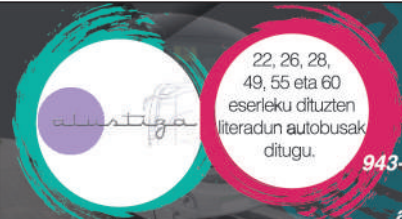
ORIOKO ETA AIAKO ALDIZKARIA-2020-EKAINAREN 26A-418.ZENBAKIA

KARKARA

AIAKO IGERILEKUA

**UZTAILEAN
PREST IZANGO DA**

Bidaia eta ezkontzetara edo sagardotegira joateko.

Ubegun industria guinea, 4 AIA-ORIO

22, 26, 28, 49, 55 eta 60 eserleku dituzten literadun autobusak ditugu.

943-13 28 93 · 656 78 29 99 (Gabino)
Fax-a: 943-89 05 62
alustiza@autocaresalustiza.com

Olaskoegia z/g
AIA-ORIO
943-13 04 38

ANORGA TXIKI, S.L.
KRISTALDEGIA

Oria etorbidea, 4
LASARTE-ORIA

anorgatxiki@gmail.com
www.cristaleriaanorgatxiki.com
943-37 17 33 · 610 45 93 45

- Eraikin komertzialak
- Kristaldura bikoitza
- Segurtasun beirak
- Dutzako manparak eta ispiluak

arkaitz taberna
... orio ...

- EGUNEKO MENUA
- OGITARTEKOAK
- PINTXOAK
- PLATER KONBINATUAK
- KARTA

Ternaza ederrarekin giro ezin hobea

abeslari kalea 6 · 943-83 16 57

edaritegia
Antilla *jatetxea*

Abeslari kalea, 2
ORIO
943-83 23 09

- Menuak
- Plater konbinatuak
- Errazioak
- Ogitaratekoak

Pelotari, 5 · ORIO
943-83 00 34
autolan13@hotmail.com

AUTO - LAN C. B.

azkue
karrozeriak

Ubegun industrialdea, 7
AIA-ORIO
943-83 51 86

fontana
iturgintza

iturgintza · gasa · berogailuak

- Komun eta sukaldien enoforma
- Galdera eta termia elektrikoaren instalazioa
- Ur-jarioak aurkitu eta konpondu
- Bainujon bide kendu eta duba jarri
- Zoru erradiatzailea

Arrantzale kalea, 3 · ORIO
fontana-jul@hotmail.es
www.fontaneria-fontana.com
943-53 98 88 · 661 26 28 28

BODEGAS
Gailur

01307 BANCOS de EBRO
Tel./Fax 943 20 91 58
www.bodegagailur.com

Arabar Errioxa

ZUDUGARAI

Gelariako Txakolina
DENOMINACION DE ORIGEN

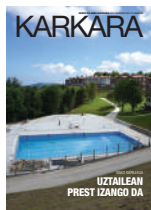
Tel.: 943-83 03 86 · Fax-a: 943-83 59 52
txakolizudugarai@euskalnet.net · www.txakolizudugarai.com

Carmen eta Txomin
ARRAINDEGIAK

TXOMIN ARRAINDEGIA
Eusko Gudarien kalea, 44
943-83 27 47

CARMEN ARRAINDEGIA
Arizaga kalea
943-83 05 37

KARKARA 418

2020-EKAINAK 26A

AZALEKO ARGAZKIAREN EGILEA:
IÑIGO GAITON

Aurkibidea

5	Iritzia Aiora Larrañaga Solaberrieta
<i>Egia deserosoak</i>	26	Erreportajea Aiora Larrañaga Solaberrieta
<i>Irekitzear da Aiako igerileku eraberritua</i>
6	Hitz tantak Idoia San Sebastian Korta
<i>Leire Alustiza</i>	32	Bazkide kluba
8	Izpiak eta hizkiak Iban Egiguren
<i>Kaxilda eta Iban</i>	34	Akuilua hartuta Igon Lertxundi
<i>2020 TKE traineru denboraldia</i>
10	Gutunak	35	Nire honetan Jon Garate
<i>Telebistako kontraesanak</i>
12	Oroimenaren kutxa Iñaki Iturain
<i>Orioko musika banda</i>	37	Euskara Bakartxo Oliden
<i>Herriko sareak euskaraz josten</i>
16	Herrian galdezka	39	Osasuna Nerea Zufiria
<i>Garbiketa da ahoko osasunaren giltza</i>
17	Moila bazterretik Xabier Etxeberria
<i>Niri ez esan eskerrik, mese</i>	40	Albiste laburrak
18	Elkarriketa Onintza Lete Arrieta
<i>Imanol Urkizu: Iturbidek utzi zidan panderoa Benitori eman nion esker onez</i>	42	Plazan bazan
24	Irudietan Aiora Larrañaga Solaberrieta
<i>Iritsi da uda</i>	44	Ikasleak idazle Orioko Herri Ikastola
		45	Zerbitzuak
		46	Hasi bertsotan Kepa Maiz

KARKARA

Argitaratzailea

Urolako Komunikazio Taldea
Koop. Elk.
Soreasu 1. 20730
AZPEITIA
943-83 15 27
karkara@karkara.eus
www.karkara.eus
Lehendakaria
Rikardo Uzkudun

Erredaktoreburua

Aiora Larrañaga
Solaberrieta

Erredaktore taldea

Onintza Aiestaran
Onintza Lete Arrieta
Elizabete Manterola
Iñigo Gaiton
Rikardo Uzkudun

Diseinu arduraduna

Ane Azkue
Publizitatea
Leire Martija
Ale honetako kolaboratzaileak
Iñaki Iturain
Idoia San Sebastian Korta
Xabier Etxeberria
Igon Lertxundi

Jon Garate
Bakartxo Oliden
Nerea Zufiria
Banatzaileak
Endika Ruiz (Orio)
Manex Dorronsoro (Orio)
Eli Irureta (Aia)
Inprimategia
Antza Inprimategia
(Lasarte-Oria)

Lege Gordailua:

SS-346/90
ISSN: 1132-1105
Tirada: 3.450 ale

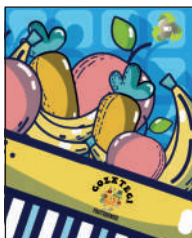
Gipuzkoako Foru Aldundia

ORIO

AIAKO
udala

Lagundu plastikoak murrizten

1. Zuzenean otarrean sartu produktua
2. Behar baduzu, eskatu eta eraman etxera gure poltsa berbera bilgamiak
3. Hurrengoan, etxetik ekar ditzakezu poltsak

GOZATEGI
FRUTADENDA

Gabon
TABERNA

Eusko Gudarien kalea, 7
943-83 06 09

IGLESIAS SARRAILAGILEAK

iglesiascerrajeros@yahoo.es
www.iglesiascerrajeros.com
Erribera kalea, 14 · ORIO
637 72 33 08

24orduko zerbitzua

- Ateak irekitzen ditugu
- Sarraila-zilindro aldaketak
- Ateak ixteko malgukien aldaketa
- Komunitateentzako zerbitzua

GARMENDIA

Higiezin Agentzia
Aholkularitza
Aseguruak

943-83 44 66 · 688 75 59 48
Ibai Ondo, 1 · ORIO
info@egarmendia.com

IZARRA ELEKTROGAILUAK

Hemen erosteak, saria du

Esherrik asho!

#MerkataritzaTxikikoaNaizNi

Eusko Gudari, 44 · 20810 Orio (Gipuzkoa)
izarraelectrodomesticos@gmail.com

ITZIAR KIROAK

Eusko Gudarien kalea, 23
ORIO
943-83 31 03

Kolon Txiki
edaritegia · jatetxea

Herriko Enparantza 4
ORIO
Tel.: 943-83 00 44

Joseba AROZTEGIA · CARPINTERIA

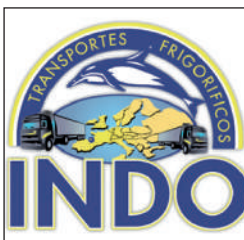
687 683 427
josebaarotza@gmail.com

ATEAK
ZOKALOAK
ARMAIRUAK NEURRIRA
LEIHOAK
ESKAILERAK
ARROZTEGIA OROKORREAN

kutixi kafetegia

Aritzaga 9 · ORIO · 943-13 15 17

INDO

Garraio frigorifikoa
Nazionala eta Nazioartekoa

generoa
garraioak

ibilbideak

komarak

Ubegun industriagunea, 4
AIA-ORIO
943-89 4024 · FAX-a: 943-13 01 44

Egia deserosoak

AIORA LARRAÑAGA SOLABERRIETA

Ekainaren 6an hitzaldia eman zuen Silvia Carrizok, Orioko Ahalduentze Eskolak antolatuta, eta euskal gizarte zintzoarentzat eta hemengo erakundeentzat deserosoa den gaia izan zuen hizpide: gure artean bizi diren emakume etorkinek jasaten dute lan esplotazioaz aritu zen Malen Etxea elkarteko kide eta sortzailea, eta KARKARAK eskaintzen didan bozgorailua erabili nahi nuke hark egin zituen hainbat gogoeta azaldu eta hausnartzeko bidea irekitzeko.

Izan ere, etxeko eta zaintza lanak egiten dituzten emakumeek gizartearentzat ezinbestekoa den zaintza lana egiten badute ere, askotan, legez kanpoko egoera bizi dutenez, ez dute eskubide politikorik eta sozialik izaten. Carrizoren esanetan, "esplotazioa oso ohikoa da sektore horretan. Dagokiena baino ordu gehiago sartzen dituzte, zenbaitetan araututako lanaldiaren hirukoitza egin eta esklabotza egoeran egotera. Batek baino gehiagok esan digu, asteen jai egun bat izanda, etxetik ateratzeko baimena eskatu behar diola nagusiari. Emakume horiek 24 orduz lan egiten dute, eta ez dute atseden hartzeko denborarik ere izaten", azaldu zuen Carrizok hitzaldian. Legezko egoera dutenek ere, haien egoera salatzeko beldurra izaten dute askotan, lanik gabe geratzeko beldurragatik. Aipatutako egoera horiek guztiek emakumeengan "urduritasuna eta ezinegona" sortzen dutela azaldu zuen Carrizok.

Bien bitartean, erakundeek eta herritarrok "entzungor" egiten dugu emakume horiek bizi duten egoeraren aurrean, eta lan esplotazioaren arazoaren aurrean "gaizkide" garela uste du Carrizok. Ez zaio arrazorik falta, ez baita onargarria gure artean milaka emakume esplotazio egoeran lanean aritzea, gizarteak beste aldera begiratzen duen bitartean. Horregatik, ezkutuan gordetzen den gaiak hitz egitera animatuko nituzke herritarrek, presio sozialaren bitartez soilik lortuko baita gizartearen sentsibilizazioa eta gauzak aldatzea. ■■■

**ESPLOTAZIOA OSO
OHIKOA DA ZAINZA
LANAK EGITEN
DITUZTEN EMAKUME
ETORKINEN ARTEAN**

Sagasti
LEIHOAK
Tel. 943 13 00 77 - Fax 943 53 71 50
sagasti@sagastileihok.com
Arrantzale kalea, 65
20810 Orio

Roberto Sagasti

Kalitazteko materialak
PVC eta aluminioa · Isolamendu termiko eta akustikoa
Salmenta osteko zerbitzua

www.sagastileihok.com

Leire Alustiza

TESTUA: IDOIA SAN SEBASTIAN KORTA

ARGAZKIA: INIGO GAITON

Leire Alustizak Euskal Herriko Unibertsitatean ikasi zuen Erizaintza, Donostiako fakultatean. Quiron klinikan lanean hasi eta bi oposaketa gainditu ondoren lortu zuen postua Osakidetzan. Arlo askotan jardun du lanean geroztik, hala nola, anbulatorioan, ospitalizazioan eta larrialdietan; eta gehien gustatzen zaizkionak azken biak dira. ZIU mugikorrean (larrialdietako anbulantziak) lan egiten du egun. Lanez lepo ibili arren, galderei erantzuteko tartetxo bat hartu du.

Nolakoa da zure eguneroko lana larrialdietako zerbitzuen lehenengo lerroan?

Orain lasaia gaude, baina azken hilabeteetan denetarik ikusi dugu. COVID-19ak gogorren kolpatu zuen garaian birusa besterik ez genuen ikusten, beste gaixotasun edo patologiengatik ospitalera joan behar zuen jendeak ez zuelako joan nahi kutsatzeko beldurragatik.

Nola aldatu da zure lana COVID-19a agertu denetik?

Orain gaixoarekin ahalik kontaktu fisiko gutxien izaten saiatzen gara, segurtasun tarteak mantentzen ditugu, eta maskarak eta EPIak jantzita lan egiten dugu. Herritarrek harremana lehen baino hotzagoa da.

Psikologikoki indartsua izan behar al da muturreko egoera horri aurre egiteko?

Bai, lanean zauden bitartean indartsua zara, baina etxera bidean edota bakarrik geratzen zarenean, orduan hondoratzen zara.

Koronabirusarekin kutsatzeko beldurrik ba al duzu?

Lanean zaudenean kasu batzuk kutsakorrek direla ikusten duzu eta beste batzuk ez. Hor dago arriskua. Beraz, kasu guztiak positibotzat hartzen ditugu.

Lankideren bat kutsatu al da?

Nire inguruan zortzi lankide kutsatu dira eta bi ingesatuta egon dira ospitalean eta oraindik koronabirusaren ondorioak dituzte: nekea, buruko mina...

Hildako asko egon dira eta une gogorrek bizi dituzue. Ezer positiborik aterako al zenuke?

Batak bestearekiko izan dugun laguntza, enpresek egin dituzten material donazioak, elkartasuna laguntza behar zuen jendearekiko...

Zer iruditu zaizu herritarren erantzuna?

Eskertzekoa iruditu zait hasiera batean, baina gero gaizki sentitzen nintzen. Ez ditugu txaloak behar, eskertzen dut benetan, baina gu ez gara heroiak sentitzen; gure lana ahal dugun ondoen egiten dugu eta lan horren errekonozimendua nahi dugu urte osoan zehar, ez pandemia baten aurrean soilik.

Ondo iruditu al zaizu Asturias Printzea saria Osasun arloko profesionali ematea?

Niri sariak berdin dit. Nahiago dut jende gehiagok lanean jardutea gure lana kalitatezkoa izan dadin eta ez korrika ibiltzea alde batetik bestera ez garelako lan guztia egitera iristen. Lana kalitatezkoa izatea nahi dugu, eta hori jende gehiago kontratatuta konpontzen da.

Aholkurik emango al zenuke?

Prebentzio neurriei kasu egitea aholkatuko nuke, batez ere arriskuan dagoen biztanleriaren aurrean. Gazteak ez dira beldur, baina helduak beldurtuta daude.

Akatsik egon al da koronabirusaren kudeaketan?

Bai. Konfinamendu neurriak lehenago hartu beharko ziratekeen. Otsaila bukaeran dagoeneko bazeuden koronabirus kasuak Espainian. Bestetik, osasun arloan babes material gutxirekin aritu gara lanean, hala nola, maskara gutxi, EPI gutxi... Argi geratu da zerbitzuen pribatizazioa garesti atera zaiola Gobernuari; Madrilgo zaharren egoitzen kudeaketa horren adibide argia da.

Nola ikusten duzu koronabirusaren etorkizuna?

Ez dakit zer gertatuko den, ez baitakigu zer joera izango duen birusak. Profesionalon artean esaten dugu urtaroen arabera izan daitekeela eta urria aldera indartu daitekeela, txertoa bilatu artean horrela izango dela uste dugu, baina denak espekulazioak dira. ■■■

Kaxilda eta Iban

ARGAZKIA: IBAN EGIGUREN

TESTUA: IÑIGO GAITON

Kaxildak indar handia du; indarra hitz egiten duenean, indarra ibiltzeko —eta bizitzeko— posturan, eta indarra, maskara jantzita eta geldirik, argazki kameraren aurrean. Iban Egiguren argazkilariak egindako foto bikain honek ez du bazterrean uztekorik: erretratutakoaren begirada, lepoaldeko ikurrinak, elementu desberdinen koloreak...

Fokuan justu-justu harrapatuta daude irudiko elementu nagusiak: ilea, begiak, bekainak, aurpegiko azala eta maskara. Kameraren diafragma ireki-ireki eginda hartuta dago irudia, eta, kasu honetan, egileak asmatu duela esango nuke, Kaxildak berezkoa duen espresioari indar handiagoa ematen baitio horrek. Apenas dago distrakziorik emakumearen eta ikuslearen begiraden artean.

Foto on bat, edertasunaren —elegantziaren, duintasunaren, maitasunaren...— zentzua birpentsatzeko elementu aparta izan daiteke, erretratu *pandemiko* honek garbi erakusten duen moduan. ■

Eiguren Arzak

Koronabirusa dela eta

EUKENI SANTAMARIA

“Atera nazazue hemendik, arren!”, nola eskatzen zion nafar aiton gixajo batek bilobari, etxe barrendik, jende askok ondo ikusi genuen, Euskal Telebistak emandako albistegietan.

Ordurako, dirudienez, munduko egunkari askotan, bilobak aurretik aitonari egindako argazki batean, egoera hunkigarri bezain tamalgarri hartan, zabaldua zegoen munduan zehar. Arrakasta handia lortuz, gainera. Ez zen gutxiagorako eta. Izan ere, aitonak etxeko atea irekitzeko behin eta berriz eskatzen zuen modua, aurpegia triste oso jarrita, erdi malkotan, edonoren bihotza hunkitzeko modukoa zen. Bai horixe! Etxean giltzaturik baitzegoen aiton gaixoa, bertatik atera ez zedin, ditzosozko *koronabirusa* zela eta; beste pertsona asko bezala.

Hunkigarria bezain zirraragarria izan zen ere aitona eta bilobaren arteko elkarriketa, Euskal Telebistaren bidez ikusi genuena. Batean, bilobak galdetzen dio ea nola dagoen, eta aitonak erantzuten dio, kalera ezin aterata, *cartujo* –Monasterioetako gelan bakarka ia egun osoa barrenean errezoan egoten den frailea– bat bezala. Giltzaturik, alegia.

Aiton gizarajo horrek jakingo balu, gaur egun, monasterioetan dauden fraile

Zer pentsatua eman du bizitzako egoerak.

cartujo horiek egunero ordubeteko errekreoa izaten dutela, monasterioetako klaustroan edota bertako lorategian ibiltzeko... Gainera, astean behin, astelehenetan, fraileak monasteriotik kanpora ateratzen dira, lau bat ordu, honen inguruan ibiltzeko baimenarekin: inguruko basoetan edo alderdietan paseoan. Azken ibilaldi honek onura eta lasaibide handia ekartzen omen die, beren isileko bizitzatik ateratzeko: gorputzarentzako nola buruarentzako; eta baita ere, kanpoko mundua ikusteko eta naturarekin gozatzeko.

Gu, bestaldetik, asko eta asko, ia bi hilabete etxetik atera gabe egon gara, Madrilgo Gobernutik aginduta, ditzosozko *koronabirusa* dela eta. Bestela, galdetu jende ezinduei, umeei

nola gazteei. Eta bitartean, herriko txakurrak euren jabeekin, goizez, arratsalde eta gauez kalera atera izan dira, Gobernu horren baimenarekin. Horretarako ez dago eskubiderik. Lotsagarria izan da, benetan. Eta hori batzuek aukera izan dugula, etxeko enkarguak egiteko aitzakiarekin, kalera ateratzeko; egunean behin edo.

Orain, adituek diotenez, konfinamenduak herritarren eragindako ondorioak azaltzen hasi dira gizartean: ondoeza, depresioa, antsietatea, kezka eta abar luze bat.

Herriar gehienak bere onera itzuliko direla diote; baina, batzuek arreta psikologikoa beharko dutela. Atera kontuak! Izan ere, etxetik ezin atera eta lagunekin ezin egotea oso gogorra egin omen zaie gazteei. Eta gainontzekoei ere berdintsu, noski, nire ustez.

Zer pentsatu ematen du honek: zergatik Ipar Euskal Herrian eta munduko beste herrialde askotan, egunero, kalera bi ordu edo ateratzeko, baimena izan dute –bakarka paseatzeko nola korrika egiteko –, eta guk ez?

Zerbaitengatik izango zen, bai horixe; eta ondotxo aztertuta edukiko zuten hango adituek, lehentxeago aipatutako ondorioak sortzen dituen horrelako konfinamenduak. Bestela..., batzuek bai, eta besteek ez, ezin ulertu, egia esan. Ea hurrengorako –

GUTUNAK: Karaktereak, gehienez: 2.000 (hutsuneak barne). KARKARAK eskubidea du gutuna laburtzeko. KARKARAK ez du argitaratuko izenik gabe datorren gutunik. Egileak hala nahi badu, ezizenarekin argitaratuko dugu; baina beti, guk egilea nor den jakinda. Gutunean norbait aipatzen baldin bada eta pertsona horrek gutunaren egilea nor den jakin nahi badu, KARKARAK esan egingo dio.

Argitaratu nahi diren gutunak KARKARARA bidali daitezke posta elektronikoz honako helbidera: karkara@karkara.eus edo erredakziora eskura ekarri -Oriko edo Alako Kultur Etxean- edo postaz bidali. Kultur etxea, 20810 Orio

baldimaite horren beharrik ez izatea-, ikasgaia barneratzen duten Madrilgo zein hemengo agintariak.

Eskerrak alkateari eta beste hainbati

CANDIDA ARRUTI, ORIOTARRA

Gaurko honetan eskerrak eman nahian nator. Orain dela egun gutxi autoarekin istripua jasan nuen, eta nire esker ona adierazi nahi nieke ertzainei, anbulantziakoei eta han pasaran gelditu ziren familiakoei. Baina, oso garbi gauza bat utzi nahi nuke: bereziki eskertu nahi dudala Anuska, herriko alkatea. Izan ere, han azaldu zitzaidan bera. Lehendabizi ertzainei baimena eskatu zien nigana gerturatzeko, oso modu onean, azalduz alkatea zela. Gero nigana etorri zen, eta haren begirada goxoa ez zait ahaztuko bizi naizen artean. Haren prestutasuna laguntzeko. Izugarri eskertu nuen. Esan zidan zerbait behar banuen lagunduko zidala, eta seme-alabek esan zidaten egun hartan hiru bider deitu ziela nigatik galdezka. Gogoan dut katekesia eman nionean, gaztetxoa zela, bere bokadiloa besteekin partekatzen zuen bakarra zela Anuska. Askotan kontatu izan dut hori. Eta orain esan dezaket ez dela tantarik aldatu. Alkate batek izan ditzakeen urre pusketak onenak horiek dira, eta Anuskak baditu. Azpimarratu nahi dut ez direla

siglak pertsona egiten dutenak, baizik pertsonak direla siglak egiten dituztenak. Anuskari esan nahi diot jarraitzeko horrela, eta erakusteko balio horiek alabei, ezin delako dote hoberik eman. Eskerrik beroenak eman nahi dizkiot niri erakutsitako gertutasunagatik, ez dut sekula ahaztuko.

Azken hilabeteetako ohiturei eutsi diezaiegun

JOSE MANUEL GOZATEGI

Garai gogorra pasa berri dugu merkatariorik. Batzuk konfinamendu garaian negozioa itxi behar izan zutelako, eta oinarrizko zerbitzua ematen dugun establezimenduok lan handia egin behar izan dugulako, oriotarrek denetarik izan zezaten. Aste Santuko oporraldiko egunetan ere, ahal genuen egun gehienetan irekitzen saiatu ginen, herritarren ondoan egoteko. Ni neu gustura nago, merkataritxikiok lortu dugulako herriko baliabideekin oriotarren elikadura beharrei aurre egitea, eta hori oso pozgarria da. Dena dela, ez da lan erraza izan, ni neu esaterako, goizaldetik gauera arte lanean aritu bainaiz hiru hilabetetan zehar.

Hala, eskerrak eman nahi dizkiet oriotarrei, azken hilabeteetan herrian erosteko apustua egin dutelako, horrek arnas pixka bat eman baitigu merkataritxikiok. Dena dela, ohartu gara merkatalgune

handiak irekitzearekin batera, berriro jendea hasi dela horietan erosten, eta horrek kezkatu egiten gaitu. Izan ere, herrian erosteko kontzientzia hartzen ez badugu, herria pixkanaka hiltzen joango da.

Azken hilabeteetan dendak itxita egon direnean, bizirik gabeko Orio ezagutu dugu. Herriko denda eta zerbitzu askotako pertsianak itxita zeuden, eta herri girorik ez zen nabari kaleetan. Horrelako herri eredua nahi al dugu etorkizunean? Denok hausnartu beharko genuke gaiaz. Gustatuko litzaidake oriotarrek azken hilabeteetako ohiturei eustea eta herrian erosten jarraitzea. ■■■

JAIOBERRIAK

- **Patrick Mathias Medina Rodriguez.** Orion, maitzaren 23an.
- **Mahum Sajjad.** Orion, maiatzaren 31n.

HILDAKOAK

- **Enkarna Manterola Agote.** Aian, ekainaren 2an. 90 urte.
- **Ignazio Arruabarrena Zubiria.** Orion, ekainaren 4an. 87 urte.
- **Jose M. Urbieta Iribar.** Aian, ekainaren 21ean. 86 urte.

GUTUNAK: Karaktereak, gehienez: 2.000 (hutsuneak barne). KARKARAK eskubidea du gutuna laburtzeko, KARKARAK ez du argitaratuko izenik gabe datorren gutunik. Egileak hala nahi badu, ezizenarekin argitaratuko dugu; baina beti, guk egilea nor den jakinda. Gutunean norbait aipatzen baldin bada eta pertsona horrek gutunaren egilea nor den jakin nahi badu, KARKARAK esan egingo dio.

Argitaratu nahi diren gutunak KARKARARA bidali daitezke posta elektronikoz honako helbidera: karkara@karkara.eus edo erredakziora eskura ekarri -Orioko edo Alaioko Kultur Etxean- edo postaz bidali. Kultur etxea, 20810 Orio

Orioko musika banda

IÑAKI ITURAIN iturain@gmail.com

ARGAZKIAK: MARTIN PERONA

Gure aiton-amonen garaian, musika entzuteko modu ia bakarra musika banden zuzeneko saioak ziren. Oriok izan zuen banda, 1926an sortu zenetik 1970 arte. Herriko plazan jotzen zuen, igandero. Neska eta mutil gazteek elkarrekin gertu egoteko, han baltsean egitea izaten zuten aukera ia bakarra aste osoan. Bolada batzuetan, hori ere ez, dantza lotua galarazita izan zuten-eta.

Musika bandaren historia hau 2019ko San Nikolas egunean hasi zen osatzen. Salatxo abesbatzak kontzertua eman zuen Zakilaneke aldapapean. Saioa amaituta, Martin Perona hurbildu eta, iragan-minez, herrian musika banda zegoen garaiaz mintzatu zitzaidan, eta banda sortu zuen gizona ekarri zuen gogora: Marin jauna.

“1920ko zorioneko urteetan Donostian zebilen bizimodu bohemioko andaluzar zen Marin. Amaran Bilborako trenar hartu zuen; baina, patrikan batere dirurik ez zuela, txartelik gabe. Pika-pika etorri eta, gizonak txartelik ez zuenez, Orion trenetik bota zuen. Geltokitik irtenda, estazio ondoko Bar Inchauspen sartu zen. Hango barran jarrita, “yo soy musico” esaten zuen behin

eta berriz; inork kasu handirik egiten ez eta gizona, zubia pasatuta, Salsamendinean sartu zen. Han ere antzera, “me han echado del tren, porque no tengo dinero, soy musico pero no hay trabajo”. Baina taberna hartan aldameneari zein egokituko, eta orduko alkatea, Joakin Cortes jauna.

Eskale itxurako gizonari musikaria zela entzunda, alkateari ideia bururatu zitzaion: “Aizu, prest al zinateke herrian gazte-jendeari musika erakusteko?”. Kanpotarrak proposamena onartuta, alkateak Salsamendinean bertan eman zion ostatu, lan horretan hastekotan. Baina, aurretik, musikari ona zela erakusteko, proba pasatu behar zuen. Zarauzko musika bandako zuzendariarengana joan ziren. Hark zenbait ariketa eginarazita, hala esan zion Cortesi: “Hau ni baino musikari hobe duk, gehiago zekik, lasai hartzea daukazu, lan ona egingo dik-eta”.

Udal artxiboko dokumentuen bidez jakin dut Marinek Antonio zuela izena. Peronak dioenez, gizon hura musikari aparta zen, instrumentu asko zekien jotzen, haizezkoak, lokarrikoak, baita elizako organoa ere. Orduan zabaldu zen Orioko aurreneko musika akademia, plaza ondoko Jose Mari erretegiaren eta

Eskolastikaneko dendaren artean zegoen Kakioneko sotoan. Alkateak eta biek erosi zituzten instrumentuak Donostiako Erbiti musika dendan. Handik gutxira, zenbait gazte instrumentua jotzen ikasita, banda eratzekeo ideia izan zuten. Erabaki eta egin.

Horren aurretik, Udalak beste herri batzuetako banda kontratatzen zuen festetan, Zarauzkoa, Debakoa... Orioko bandan aurrena elizako kantuak ikasi zituzten, prozesioetan-eta jotzeko; garai hartan noiznahi ziren: Aste Santua, San Pedro, San Luis, Corpus Christi, San Nikolas, Gabonak... Oinez ibilian jotzen ikasteko, plazari jira eta bira egiten zituzten entseguak. Horrela trebatu ziren musikari gazteak. Gero hasi ziren igande arratsaldeko plazako dantzaldiak, bandaren soinuarekin herriko gazteak baltsean. Gerra ondoreneko urteetan, kanpotik jende asko etortzen zen Orioko plazan dantzari gertara.

Plaza, banda eta alirona

Joakin Cortes 1924tik 1929ra izan zen Orioko alkate. Tarte labur horretan sortu zuten herrian plaza, musika banda eta baita estropalarientzako aliron kantua ere. Ordukoa da. Geroztik, mende oso batean

arraunlarien garaipenak ospatzeko oriotarren horrenbeste belaunaldik kantatu dugun alirona orduko alkateak eta bandako zuzendariak ekarria da, Cortesek Marini eskatu eta honek sortua; bi etorkinen artean osatua: *En Orio se ha puesto de moda cantar el aliron, no hay ningun oriotarra que no sepa esta cancion, aliron, aliron, oriotarra campeon.*

Peronak dioenez, Marin 1926tik 1928ra izan zen bandako zuzendari. Musikazalea musean eta tutean ere zaletu egin zen herriko lagunekin; musikako dirua jokoan xahutzen zuen, eta haren itzala itzaltzen joan zen herrian. Halako batean, alde egin zuen herritik; inork ez zekien non zen, harik eta sanpedroetan, bandako zuzendari Felipe Arostegi zela, berriro azaldu zen arte. Bandak jo ondoren, mahaitxo batean dadoak eta kartak zituela topatu zuten, jendea jokatzera konbidatzen. Bandakoak hurbildu zitzaizkion, hunkituta, kaso egitera. Zuzendariak, errukituta, eskupekoa ere eman zion. Gero, etorri bezala desagertu zen betiko, haizeak eramanda bezala. Geroztik, Arostegik madarikatu egiten zituen Marin jokora eraman zuten "granujak". Horixe dakigu gizon harena. Besterik ez.

Lehenengo banda (1926): Dionisio Larrañaga (trakaxa), Santos Perez (klarinetea). Jose Migel Leunda (txindata), Bentura Barjakoba (tronboia), Modesto Elizalde (saxofoi altua), David Suarez (bonbardinoa), Esteban Leunda (trorpeta), Jose Orbegoza (fliskornoa), Felipe Arostegi (baxua); behean: Jose Esnal (dunbala), Anjel Lekuona (tronboia), Antonio Marin (zuzendaria), Esteban Elizondo (bonbardinoa), Jose Mari Arostegi (klarinetea) eta Karlos Arribas (rekintoa).

1945eko banda, bigarren mundu gerra bukatu zen urtekoa. Zuzendari, Felipe Arostegi.

Marinen ondoren, Aritz Aldazarik hartu zuen bandaren ardura; gero, Modesto Elizalde eta Laureano G. Txabarrak ere bai. Laureanok, Felipe Arostegik Ferrolen soldaduska bukatu arte. Felipe gaztea musikazale amorratua zen, eta soldaduska egin aurretik, prest agertu zen

bandaren etorkizuna bizkar gainean hartzeko.

Gerra ondoren, bandaren entseguak herriko falangisten etxean egiten hasi ziren. Hasi orduko, egun batean euskarazko kantuen partituras surtara bota zituen hango buruzagiak: "Estos son los que

Banda kamiotik plazara, arrauneko banderen bedeinkazio-egunean.

Prozesioan, plazatik elizara bidean, 1961eko San Nikolas egunean.

han sido y nunca volveran". Karlos Perona zenak ondo gogoratzen zuenez, haien artean zen *Altxa gazteak* (Eusko, euskotarrak gera, maite dezagun gure herria, Euskal Herria...).

Arostegitarrek pisu handia izan zuten musika bandan: Feliperekin batera, haren bi anaik eta hiru semeek ere jo zuten bandan. Anaiak: Joxe eta Jose Mari, azken hori Frantziara joan zen gerra hasi berrian. Semeak: Felipe, Tiburtzio eta Joakin. Baita peronatarren familiak ere: Karlos Peronak eta

haren hiru semeek jo zuten bandan: Jose Inazio, Jesus Mari eta Martinek, eta bi koinatuk ere bai: Remigio eta Joakin Lertxundik.

Bandak igande arratsaldean jotzen zuen, urte guztian. Musikari guztiak tente. Herriko festa egunetan, Tolosako Isidro Larrañagaren taldearekin betetzen zuten arratsaldea, txandaka; beste batzuetan, herriko txistulari Dionixio Barbero eta Potxolorekin. Bandak lauzpabost pieza jota, etena egiten zuten; pare bat baxoerdi hartu berrindartzeko,

eta osterara ere jotzera.

Sanpedroetatik irail bukaerara arte, ostegun gauean ere izaten zen musika plazan. Dantzarako emanaldiez gain, lau kontzertu ematen zituen urtean: Pazko igandean, San Pedro, Santa Xexili eta San Nikolas. Egun bete-beteak izaten zituzten: goizeko 09:00etan diana; ondoren hamaiketakoa, Udalak gonbidatuta; eguerdian, kontzertua plazan; bazkaria; eta arratsaldean, baltserako musika, plazan. Santa Xexili egunean, jatetxera kalejiran joaten ziren.

Felipe Arostegiren lana

Felipek kantu-zerrenda bat osatzen zuen urte hasieran, urteko kontzertuetarako obrekin. Martin Peronak ondo gordea duen 1946koan, 26 kantu ageri dira: *Aires vascos, Vizcaitik Vizcaira, Estampas Vascas, Iru Damacho, Katiuska, Viuda Alegre, Coplas de Aragon, Rose Marie, El Caserio, El Sitio Zaragozano, El Manojito de Rosas, La Tabernera del Puerto, La Parranda, Alma de Dios...*

Arostegik prestatzen zituen kantuen partiturak, eta entseguak antolatu. Diziiplina pixka bat jartzeko, entsegura bertaratzen ez zirenei diru pixka bat ordainarazteko zigor-sistema zeukaten ezarrita; eta hutsen zerrenda osatzen zuten, egunez egun. 1945eko

maiatzetik abuztura artekoa gordea du Peronak: "Halako ez da etorri entsegura (1 pezeta), ez da azaldu arratsalde osoan (5 pezeta), entsegura berandu (0,50 pezeta), dianara azaldu ez (1 pezeta)".

Santa Xexili, musikarien eguna (azaroak 22), handikiro ospatzen zuten urtero. 1948an egun-pasa egin zuten Andoainen, hango musika bandako zuzendari Alberto Agirre oriotarrari egin zioten omenaldian. Arostegik 40tik gora urte egin zituen zuzendari. Gero, moilako tailerrean lan asko zutela-eta, Juan Olidenek hartu zuen ardura; baina hasi berritan, 1970ean, buruko zain bat eten, gaixotu eta handik gutxira hil zen Juan. Chopinen martxa funebrea joaz agurtu zuten bandako adiskideek entzerroan, etxetik elizarako prozesioan. 1970-04-25eko Chopinen pieza hura izan zen Orioko musika bandak jo zuen azkena.

1976an, Karlos Peronak eta Patxi Danbolinek bultzatuta, ahalegina egin zuten banda berpizteko. Bilera izan zen udaletxepeko alondigan. Alferrik, ez zen posible izan. Baina handik txaranga bat etorri zen, zuzendari Jose Mari Lizaso izan zuena eta urte batzuetan honat eta harat ibili zena. 1982ko Santa Xexili egunean, Balea elkarte

1949ko Santa Xexili egunean. Felipe, trainerila estropadan irabazitako koparekin.

1965eko Santa Xexili eguna: goian, Eladio Zubizarreta (saxofoia), Juan Oliden (fliskornoa), Remigio Lertxundi (klarinetea), Donato Intxauspe (klarinetea), Tiburtzio Arostegi (tronpeta), Joakin Arostegi (fliskornoa), Agustin Lizaso (tronpeta), Inazio Leunda (klarinetea); behean, Felipe Arostegi semea (baxua), Anjel Lekuona (bonbardinoa), Felipe Arostegi (zuzendaria), Jose Mari Lertxundi (tronboia), Karlos Perona (rekintoa), Luis Genoba (tronpeta), Jose Arostegi (tronboia), Bixente Larrañaga (trakaxa), Luxiano Manterola (klarinetea), Modesto Elizalde (saxofoia), Jose Gozategi (baxua); behe-behean: Jesus Mari Perona (txindata) eta Martin Perona (dunbala).

elkarrekin bazkaldu zuten txarangakoek eta bandakoek, eta ondoren, Lizasok oroigarri bat eman zion horrenbeste urtean bandako zuzendari izandako Felipe Arostegiri.

Azken urteotan Orioko plazan banda batek emandako azken

kontzertuak herriko musika eskolako bandarenak izan dira, eta Asturiasko Candas herriko musika bandak ere jo du herrian, arbaso oriotarrak dituen Genoba kastako Jose Migel Karrera asturiarrak ekarrita. ■

Ondo egokitu al zara 'normaltasun berrira'?

JOSEBA BERNARDO

Ondo moldatu naiz 'normaltasun berrira'. Aldaketa handiena maskara jantzita ibili behar izatearena da, eta distantziarenak ere badu bere eragina. Herrian dugun negozioan martxa onean ari gara lanean, eta saiatzen gara osasun neurriak ondo betetzen. Hondartzara surf egitera bakarrik joaten naiz azkenaldian. Asteburuan, adibidez, Donostian egon ginen, eta jende asko pilatzen den tokietan desoroso xamar sentitzen naiz; hortaz, ados nago hondartzen erabilera arautzeko hartu dituzten neurriekin. Herrian izan diren azken koronabirus kasuak direla eta, halako agerraldiek jendearen konfiantzan izan dezaketen eraginak kezkatu egiten nau. Atzera egiten badugu, gure establezimendua berriro itxi beharrak ere bai, kezka eragiten dit. Udan ez gara oporretara joango.

SONIA FERNANDEZ

Errespetu handiz hartu dut 'normaltasun berrira'. Iruditzen zaigu pandemiaren aurreko bizimodura bueltatzera gindoazela, eta ez da hala: maskarak erabili behar ditugu, distantzia soziala zaindu, eskuak garbitu... Tentuz ibili behar dugu. Birusa gure artean dago, eta horrela bizitzera ohitzea beste erremediorik ez zaigu geratzen. Hondartzaren erabilera arautzeko hartu dituzten neurrien aldekoa naiz. Azken asteetan ikusi dugu herrira jendea etorriko dela udan, eta ez dago beste erremediorik, neurriak hartzea baino. Espero dut, adibidez, denok errespetatzea hondartzan gehienez 2-3 ordu egoteko gomendioa, guztiontzat tokia egon dadin. Oporrei dagokionez, hemen inguruan geratuko gara. Toscanara joan nahi genuen etxe trukaketa eginez, baina bertan behera laga dugu plana.

HARITZ OLAIZOLA

Herrian entzun diren azken kasuek kezka pixka bat eragin didate, baina orokorrean, jarrera baikorrek bizi dut 'normalitate berrira'. Hondartzan ibili naiz, eta 'dinamikoa' izatearen hori asmo ona iruditu zitzaidan, baina egunerokoan kontrolatzeko zaila. Jendeak ez zuen kasurik egiten. Orioko hondartzak nahikoa espazio zabala du hondarretan, eta uste dut hori aldeko izango dugula. Erabilera arautzeko hartu dituzten neurriak direla eta, ondo ikusten dut sarbidea kontrolatzeko semaforoa jartzea, jende asko ibiltzen delako egun jakin batzuetan. Herrian primeran gauden arren, abuztuan kanpora joango gara, eguraldi ona hemen baino ziurtatuagoa izateko. Abuztuan hemen izan ginen batean, euri asko egin zuen, eta hortik aurrera erabaki genuen urtero egun batzuk kanpoan egiten saiatzea. ■■■

Niri ez esan eskerrik, mese

XABIER ETXEBERRIA

Ez dut hizkuntzaren taliban izateko gogorik. Konturatzen naiz adinean aurrera noala eta gazteen kontu asko gero eta arrotzagoak egiten zaizkidala. Badakit, baita ere, belaunaldi bakoitzak aurrekoekin alderatuta ezberdinak diren hitzak eta esamoldeak sortu eta erabiltzen dituela. Txirritak, gaztea zenean, *prezisamente* eta *korajia* esaten zuenean, haren gurasoek eskuak burura eramango zituzten baita ere, seguruena. Hori guztia badakit. Baina gaur egungo gazte/haurrek hitzak mozteko duten ohitura hori, aitortu behar dut, ezin dut jasan. Niri ez esan eskerrik, mese.

Edozein modutan, hizkuntza puru eta garbirik ez dago, jakina. Kike Amonarrizek esaten du, berak umetan Tolosan ez zuela euskaraz akats bat bera ere egiten, beti erderaz hitz egiten zuelako. Euskararik txarrena egiten ez dena da, hori garbi. Alde horretatik, pozgarriak dira orain asko ez dela argitaratu dituzten datu batzuk, Orion euskararen erabilera kalean igo egin dela adierazten dutenak.

Datu horiek kontu handiarekin hartu behar badira ere (heldu asko haurrei euskaraz entzuten ditut, baina beraien artean erderaz jo ta su) oso baikorrak eta itxaropena indartzen dutenak dira, zalan-ta gabe. Antxoak irauteko biomasa ugaria izatea beharrezkoa den bezala, euskarak ere erabiltzaileak behar baititu bizirik mantentzeko.

Kantitatea ahaztu gabe, kalitatea ere zaindu beharko genuke. Eta horretan, gazte zein zahar, pekatutik libre dagoenak bota dezala lehen harria. Esan dut hasieran, erderakadak Txirrita zaharra baino aurreagokoak dira. Beste hizkuntzetatik hartutako hitzak munduko hizkuntza guztietan daude, hori ere hala da. Baina hori gauza bat da, eta bestea nire alaben adineko neska-mutil askori etengabe (gero

eta sarriago) entzuten dizkiedan “Ikusi al duzu ze cara jarri duen?”, “Araña bat dago hor”, “Mutilak contra neskak jolasten dugu?” eta antzeko perlak. Hau normaltzat jotzen duenak, alderantzizko ariketa egin dezala. Alegia, “Ahí hay una armiarma” erderaz esango al genuke lotsagarri/parregarri geratu gabe? Txirritarekin hasitakoa Lazkao Txikirekin bukatuz, hark esandakoa etortzen zait gogora batzuetan: “Egun batean elkarren artean erderaz hitz egiten arituko gara euskeraz ari garelakoan”. ■

Euskararen erabilera Orion

	1989	2019
Haurrak	%77	%84
Gazteak	%30	%76
Helduak	%55	%72
Zaharrak	%73	%62
Guztira	%56	%72

**KANTITATEA AHAZTU
GABE, KALITATEA ERE
ZAINDU BEHARKO
GENUKE**

"Iturbidek utzi zidan panderoa Benitori eman nion esker onez"

IMANOL URKIZU MUSIKARIA

Eskuak ditu altxor handienak Imanol Urkizuk (Orio, 1962), egurrarekin eta panderoarekin orduak eta orduak aritua baita urte luzez. Egun bazterrera gozatu dauka musika tresna hori, baina kulturari eta musikari estuki lotuta jarraitzen du bai lanean, bai handik kanpo; udazkenean Orion zer gozatua izango dela aurreratu du.

Testua: **Onintza Lete Arrieta**. Argazkiak: **Imanol Urkizuren artxiboa**.

Ama Benito Lertxundiren arreba zuen Imanol Urkizuk, eta izeba-osaba guztiek izan dute afizioa kanturako eta musikarako. Baita bere bi gurasoek ere. Aita izan zuen txikitan aldeko haizea, behar zuen bultzada. Beharbada inor gutxi fijatuko zen Urkizuren eskuetan haren begi urdinetan baino lehen, baina istorio asko biltzen dute haren hatzek: 14 urterekin hasi zen arotz lanetan Arin eta Enbil lantegian, eta esku horiek berek astindu dituzte danborrak eta panderoak hamarkada luzez. Erromeriak, diskoak eta txapelketak izan ditu bizitzaren parte garrantzitsu, eta gaur egun ere estuki lotuta jarraitzen du musikari eta kulturari. Bera da Kultur Etxeko atezain eta zutabe, bizi egiten duelako atetik sartzen den kultur ekitaldi oro: "Hemen lan egitea loteria tokatzea bezala izan da niretzat, gozatzen ari naiz". Urte tristea izaten ari da hau herriko kulturaren erdigunearentzat, COVID-19 birusak ekarritako muga eta murrizketa guztiengatik, baina aurtengo udazkenean udaberri kulturala loratuko den esperantza dauka Urkizuk.

Zure eskuen historia hasieratik kontatzen hasita, etxean musikazaleak zenituen denak.

Bai. Txiki-txikitatik musikazaletasuna sartu ziguten denoi; etxean beti zeuden kantari. Bai aitari, bai amari, kantatzea ikaragarri gustatzen zitzaien. Aitari kantatzea ez ezik, dantzatzea, txistua, herriko giroa eta kuadrilan ibiltzea ere gustatzen zitzaion, eta erabat sartu ziguten hori anai-arreboi. Nire bizitzan oso inportantea izan da hori, baina pauso guztiak familiari esker eman ahal izan ditut. Izan ere, etxeko giroan gelditzen den bitartean erraza da, baina kalera ateratzen denean eta erdi ofizio bilakatzen denean, oso gogorra da.

Zer zentzutan?

Familiarentzako orduak kentzen dizkizu, eta etxean bultzada hori ez baduzu eta onarpen hori ez baduzu, oso-oso zaila da. Nik ondoan dudana pertsona eduki izan ez banu, ezingo nukeen 25 urtetik aurrera egin dudana guztia egin, ez behintzat egindako moduan. Askok bultzatu nau, asko ulertu du, pazientzia handiarekin.

Transmisioa aipatu duzu, eta zuek ere ondorengoei pasa diezue zerbait. Hor daukazu alaba.

Urkizu, aurre-aurrean erdian, txistularien kalejiran.

Junkera, Zabaleta eta Urkizu, gazte-gazte.

Etxanizen bikote aritzeko ikasi zuen panderoa jotzen Urkizuk.

Txarangarekin danborra jotzen aritu zen hainbat urtez.

Bai, eta niretzat ezustekoa izan zen. Etxean beti entzun izan du musika, eta bera ere hasi zen musika eskolan. Gaitasuna ikusten nion musikarako, baina... Unibertsitatera joan zen garaian, bat-batean bidali zidan bazkari bateko bideoa, eta azaltzen zen bera panderoa jotzen. Txukun jotzen zuen, gainera. Sekulako ezustekoa hartu nuen. Gero etxean abesten hasi zen, eta erromeri talde batean sartzeko aukera eduki zuen, Bide Batez taldean, eta tira, orain bere gauzak egiten ari da. Erromeriak eta horiek guztiak utzi ditudan garaian, bera sartu da ni ordezkatzan bezala. Sekulako ilusioa egiten du.

7 urterekin hasi zinen solfeoa ikasten, eta hortik, txistuari heldu zenion aurrena.

Bai, ni eta nire hiru anai-arrebak hasi ginen, Don Antonino apaizarekin. Aitak ilusio hori zeukan. Ondoko gelan txistulari taldeak entseguak egiten zituen, eta lehen musika eskolarik ez zegoenez, solfeoko denok pasatzen ginen txistua ikastera. Hasieran oso traketsa nintzen: negar batean hasi, ez nuela balio, utzi egingo nuela, eta aitak esan zidan lasai egoteko, eta berak eman zizkidan pare bat egunetan bizpahiru aholku, eta istorioari buelta eman nion. Gogoan dut txistua ikasten udaberrian hasi banintzen, abenduan nire aurreneko kalejira egin nuela txistulariekin.

Patxi Danbolinekin ikasitakoa ere bazara.

9-10 urte inguru nituela Don Antonino beste herri batera joan zen parroko, eta guraso batzuek Patxi Danbolin konbentzitu zuten guri solfeoa erakusteko. Umeen abesbatza ere sortu zuen hark, eta han ere hasi ginen. Txapelketaz txapelketa ibiltzen ginen, eta sariren bat ere jaso genuen. Meritu ikaragarria zuen, bera bakarrik

Erromeritan ere elkarrekin ibiliak dira Urkizu eta Kepa Junkera.

**"GUSTUKO NUEN PANDEROJOLEAK
ESKOLAK EMANGO ZIZKIDALA ESAN
ZIDATEN; ITURBIDE AUKERATU NIK"**

**"MUSIKAZALETASUNA TXIKITATIK
SARTU ZIGUTEN GURASOEK, ETXEAN
BETI ZEUDEN KANTARI"**

**"JENDEAREKIN SORTZEN DEN
HARREMANA DA MUSIKAK EMATEN
DUEN ABERASTASUN HANDIENA"**

Urkizu, Bakero futbol jokalariekin eta Aginagalderekin.

ibiltzen zelako 90 umerekin. Denak menderatzen zituen, harrigarria zen.

Solfeora aitzak bultzatuta, eta danborra jotzera txistulari taldera ere bai, ezta?

Halaxe da. 13 urte nituenean, txistulari taldeko danborjoleak esan zuen ezkontzera zihoala eta utzi egin behar zuela taldea. Aitzak esan zidan neuk ikasi behar nuela, eta berak erakutsi zidan. Teknika ez, baina berak abesten zidan, tarrapatata-tarrapatata, eta nik doinua atera behar danborrarekin. Hala hasi ginen eta, egia esan, gustatu egin zitzaidan. Txarangara 15-16 urterekin sartu nintzen, danborra jotzera.

Soldaduskan zinela dei berezi bat jaso zenuen.

Benitok [Lertxundi] deitu eta galdetu zidan ea ikasiko nuen panderoa jotzen. Berak ezagutzen zuela trikitilari bat, Miren Etxaniz izeneko hernaniar bat, eta panderojolerik gabe gelditu zela. Bingen Zupiriarekin jotzen zuen, baina horrek telebistan hasi behar zuela, eta panderojolea behar zuela. Baiezkoa eman nion, eta Madrildik bueltatu nintzenean, han ari baintzen soldaduska egiten, bideo batean panderojoleak erakutsi zizkidaten. Gustukoan nuena aukeratzeko eta niri eskolak emateko eskatuko ziotela hari. Landakanda, Egañazpi, Imanol Iturbide... erakutsi zizkidaten. Eta Iturbide aukeratu nuen. Gogoan dut aurreneko aldiz Iturbideren baserrira, Loiolara, ez pandero ez ezer joan nintzela. Hark Laja eta Iturbideren kasetearekin irratikasetea jarri zuen, pandero bat utzi zidan, eta plak, martxan jarri, eta berari segitzeko esan zidan. Nik ez nekien panderoari nola eusten zitzaion ere. Iturbidek ez zuen gauza handirik egiten, baina ezin jakin nola kristo egiten zuen arrasta hura, kolpe hura... hamabost

Disko propioak edukitzeaz gain, beste askotan kolaboratu du.

Herriko festetan, Iñaki Larrañagarekin oholtza partekatzen.

Arraunzale petoa da Urkizu, eta OAEko zuzendaritzan dago egun.

egunera itzultzeko esan zidan. Bere panderoa utzi zidan, eta gaur egun Benitok dauka, esker onez oparitu bainion.

Aurreratu al zenuen batere etxean zeuk bakarrik?

Hala dirudi. Danborrarekin ere aritzen nintzenez, eta hari ikusitakoarekin, nahasketa bat egiten hasi nintzen, eta itzuli nintzenean, hasi ginen berriz jotzen, eta esan zidan: ez diat gehiago erakutsiko, nik baino gehiago jotzen duk eta! Eta ez nintzen gehiago joan. Hirugarren bisita izan zen ardo batzuk eramanez, ez zuelako kobratu nahi izan.

Eta trikitixaren munduan sartu zinen buru-belarri.

Bai, aurrena urte eta erdi inguru Miren Etxanizekin aritu nintzen erromerietan, eta 1985eko Euskal Herriko Txapelketa Nagusira, berriz, Jose Antonio Azkonobieta oriotarrarekin aurkeztu nintzen. 16 urte zituen. Bigarren egin genuen. Kanporaketa Azkoitiko frontoian izan zen, eta gogoratzen naiz Asier Gozategiren aita aurreneko aldiz ikusi nuela negarrez. Emozionatu egin zen. Gerora esan zidaten ilusio handia egin ziola bi oriotarrek hain maila on eta polita ematea eta jendeak hain harrera ona egin izana. Finalean ere bigarren egin genuen, Anoetan.

Martin Aginagalderekin eta Azkonobietarekin aritu zinen erromeritan, eta ondoren, Kepa Junkerarekin; azken hori da ezagunena herritarrentzat.

Istorio asko Aginagalderekin eta Azkonobietarekin. Kepari dagokionez, egun batean deitu zidan, esanez bere panderojolea ikastera zihoala kanpora, eta nik ere momentuz ez nuen ez, gustatuko litzaiokeela nirekin jardutea. Erromerietan hasi nintzen beraiekin, eta urte eta erdi edo bi aritu ginen. Ondoren hasi zen bere proiektu berrian, fusio lanak egiten eta, partaide izan nintzen hor ere, bi diskotan parte hartu nuen... Keparekin nenbilela, gainera, aukera izan nuen kontzertuetan Mikel Laboarekin, Ruper Ordorikarekin, Oskorrirekin, Hertzainarekin... harremantzeko. Eta hori da aberatsa niretzat: kalean topatu eta gelditu, elkar besarkatu eta hitz egitea, niretzat hori ikaragarria da; hori da musikak ematen duen aberastasun handiena, dirua baino gehiago da. Orduan konturatzeko zara musikari horiek ez direla guregandik desberdinak: musikaria da, hortik bizi da, artista bat da, eszenatoki gainean ikaragarria, baina handik jaisten den momentuan, pertsona normala da.

Norbaitekin eduki duzu sentsazio hori bereziki?

Hori gertatu zitzaidan aurreneko aldiz Laja eta Landakandarekin kalejiran atera nintzenean. Niretzat ziren trikitixa munduan izarrak.

Mikel Urbeltz eta Ander Blaskorekin, Gasteizko Europa jauregian.

Arrasaten, santotomasetan, beraiekin jotzea tokatu zitzaigun Mireni eta bioi. Eta han deskubritu nuen musika aldetik ikaragarriak zirela, baina gero, egunerokotasunean... Landakanda da, esaterako, trikitixa munduan nik ezagutzen dudak gizonik jatorrena ez dakit, baina jatorrenetakoa bai. Ikaragarria da niretzat.

Zure ibilbidera itzulita, Junkerarekin ibiltzen zineten Zabaleta eta biok, eta halako batean beste bide bat hartzea erabaki zenuten.

Kepa fusioarekin hasi zenean, Zabaletak eta nik ikusten genuen gure toki pixka bat haren proiektutik kanpo gelditzen zela. Ez genuen ikusten geure burua horretan. Berarekin hitz egin eta horixe azaldu genion, eta esan genion gure laguntza behar zuenean hor egongo ginela; gerora parte hartu izan dut haren diskoetan, esaterako. Baina orduan Zabaleta eta biok bakarrik hasi ginen erromeritan. Disko bat grabatu genuen elkarrekin, eta urte mordo aritu ginen. 1994 urte inguruan, erabaki nuen bazela etapa bat ixteko ordua nire bizitzan; 26-27 urte baneramatzen jotzen, eta utzi egin nituen erromeriak. Hortik aurrera, besteei laguntzera eta kolaboratzera mugatzea erabaki nuen.

Eta asko kolaboratu duzu.

Batzuekin kolaboratu dut, bai: Oskorri, Tapia eta Leturia... Alaitz eta Maiderrri ere hasiberrian erakutsi nien panderoa jotzen, eta diskoetan ere kolaboratu nuen: Garikoitz Mendizabal txistulariarekin, Benitoren *Mirotzak* kantuan danborra grabatu nuen... Kolaborazio dezente egin ditut, bai.

Dantza taldeekin ere ibilbide polita egin duzu.

Izango dira ia 25 urte Argia dantza taldearekin hasi nintzela ekitaldietan panderoa jotzen. Hor perkusioa ere jotzen dut. Hainbat ikuskizun egin

7 urterekin hartu zuen musikaren eta kantuen bidea Urkizuk.

ditugu urte hauetan, eta orain *Martin Zalacain* ikuskizunarekin gabiltza. Antzerkia eta dantza uztartzen ditu, eta guztira izango gara 90 pertsona. Ander Lipus izan da narratzailea orain gutxi arte, baina beste erronka bati heldu dio eta ezingo du jarraitu. Azken hilabeteetako emanaldiak, gainera, bertan behera gelditu dira. **Izan ere, COVID-19 birusagatik hartutako osasun neurriek bete-betean kolpatu dituzte kultur emanaldiak ere.**

Bai, lau emanaldi behintzat utzi behar izan ditugu albora. Hilero-hilero pare bat saio egiten genituen, eta ikusiko da hau guztia pasatakoan zer gertatzen den; egingo direla pentsatzen dut, baina...

Orioko Kultur Etxearen ardatza zarela esan daiteke, bertako atezaina izateaz gain kultur jardueren arduraduna ere bazarela. Nola ikusten duzu aurtengo kultur programazioa? Bertan behera gelditutako saioak errekuuperatzeko aukerarik bada?

Urte osorako programazioa lotuta geneukan. Udaberrian, esaterako, *Losers* antzezlan, Pettiren kontzertua eta Ebaren alaba kale antzerkia eskaini behar genituen. Berrantolatu dugu guztia, eta urtean zehar horiek eskainiko ditugula baieztatu dezaket. Horiez gain, bertso saio bat prestatuta daukagu, eta baita hiru kontzertu ere: Estitxu Pinatxorena bat, Mikel Urdangarinena bestea, eta Iñigo Asensiorena, hirugarrena. Okerrik ez bada, horiez gozatzeko aukera egongo da aurtengo Orion, uda partean Udalak antolatuko dituen ekintza guztiez gain. ■■■

Iritsi da uda

TESTUA: AIORA LARRAÑAGA SOLABERRIETA

ARGAZKIAK: AIORA LARRAÑAGA
SOLABERRIETA ETA IÑIGO GAITON

Hiru hilabeteko osasun larrialdi egoeraren ostean, pasa den ekainaren 18an itzuli zen Hego Euskal Herria normaltasun berrira. Agintariek esan dutenez, pandemia "kontrolatuta" dago, eta hondartza giroan murgilduta, herritarrei ahaztu zaizkie etxean konfinatuta pasa dituzten aste gogorrak. Uda iritsi da, eta eguraldi ederrera azkar ohitzen da jendea, itxialdiaren ondoren askatasun gosea nabarmena baita. Dena dela, uda ez da beste urteetan bezalakoa izango, normaltasun berrian babes neurriak eta segurtasun distantzia mantentzea gomendatu baitute. ■■■

Irekitzeaz da Aiako igerileku eraberritua

Uztailaren hasierarako prest izatea espero du udalak. Lanen lehen fasean, irisgarritasun arauetara egokitu dute, eta igerileku txikian haurren aisialdirako gunea jarri dute. Bigarren fasean, berriz, beste zerbitzuak berritzea da asmoa, baina oraindik ez dute erabaki noiz abiatuko dituzten lanak.

Testua: **Aiora Larrañaga Solaberrieta**. Argazkiak: **Aiora Larrañaga Solaberrieta eta utzitakoak**.

Azken hilabeteetan itxura berria hartzen ari da Aiako igerilekua, eta uztailaren hasieran inauguratzea da udalaren asmoa. Nekane Arrizabalaga Aiako alkatearen ustez, proiektu “estrategikoa” da herriarentzat, herritarrei zerbitzua emateaz gain, “bisitariak erakartzeko” baliabidea izan daitekeela uste duelako. “Igerilekua zaharkitua geratzen ari zen, eta ez zituen betetzen gaur egun igerileku publiko batek eduki behar dituen irisgarritasun arauak. Eremu horretan lanak egitea ezinbestekoa zela aprobetxatuz, urrats bat aurrera egin dugu, eta igerileku berritu eta erakargarria sortzea pentsatu dugu”, azaldu du Arrizabalagak. Izan ere, Aiako Udalarentzat “erronka garrantzitsua” da herriko zerbitzuak berritzea, eta pixkanaka saiakera egiten ari dira herriko hainbat gune herritar guztientzat irisgarri bihurtzeko. “Gure herriaren orografia konplexua da, eta ez da erraza izaten irisgarritasuna bermatzea, baina esku-hartzeak eginez, ari gara helburua lortzen. Dema plazan egin ditugun lanak dira horren adibide argia; lehen, adineko pertsonak eta mugikortasun arazoak zituztenek bertara iristeko arazoak izaten zituzten, eta bertan egin den obrarekin, irisgarritasuna hobetzeaz gain, ekitaldiak eta kontzertuak egiteko areto polita sortzea ere lortu dugu”, azaldu du alkateak.

Dema plazarekin gertatzen zen bezala, igerilekura iristeko ere zailtasunak izaten zituzten zenbait aiarrek. Horregatik, udalak mugikortasun arazoak zituzten hainbat herritarrekin hitz egin zuen hirigintza arloan egunerokoan bizi dituzten oztopoak ezagutu eta, ahal den heinean, horiei irtenbidea emateko. Amaia Iturzaeta da horietako herritar bat. “Gazteak edo mugikortasun arazorik ez

Artxiboko irudian igerilekua jendez beteta.

Igerilekuko aisialdi gune berriaren irudia.

Aiarren bilgunea da igerilekua udan.

dutenak ez dira jabetzen herrian egon daitezkeen oztopo arkitektonikoez. Ni neu lehen ere ez nintzen ohartzen gauza horietaz. Baina, azken urteetan guztiz aldatu zait begirada. Ez dira kapritxo hutsak, kontuan hartu behar baita oztopo horiek ez digutela uzten gainontzekoek egiten dituzten eguneroko jarduerak askatasunez gure kasara egiten, eta horrek guztiz baldintzatzen du gure bizimodua”.

Aurreko uda denboraldietan, esaterako, Iturzaetak laguntza eskatu behar izaten zuen igerilekuko aldapa jaisteko. “Malda handia zuen aldapak, eta hori jaisterakoan segurtasunik gabe sentitzen

nintzen, erortzeko beldurrez egoten nintzen beti”. Horregatik, Iturzaeta “benetan pozik” dago uda honetatik aurrera igerilekua aiar guztientzat irisgarria izango delako. Aiako alkateak ere argi du: “Aurrerantzean herritar guztiok izango dugu udan igerilekuaz gozatzeko aukera, baita mugikortasun arazoak edo dibertsitate funtzionala dutenek eta adineko pertsonek ere, igerilekua aiarron udako plaza edo bilgunea izango da”.

Lehen fasea bukatzeaz

Igerilekua berritzeko lanak bi fasetan egitea aurreikusten du udalak. Azken hilabeteetan, lehenengo fasean lanean aritu dira langileak. Hala, batetik, igerileku handia berritu eta irisgarritasun arauetara egokitu dute, eta bestetik, igerileku txikiko irisgarritasuna hobetzeaz gain, haur jolasak jarriko dituzte bertan. “Igerileku txikia aisialdirako

gune bihurtu nahi izan dugu. Jakin badakigulako uda garaian igerilekua herriko familien bilgune izaten dela. Horregatik, bertan haur parke baten modukoa egin nahi izan dugu, uretako jolasekin, etxeko txikiek uda zoragarriak igaro ditzaten herrian bertan. Gainera, eremu hori aiar guztientzat irisgarria izan dadin, ur jolasak ere mugikortasun arazoak dituztenei egokitzen saiatu gara”, azaldu du alkateak. Dena dela, ez da bide erraza izan azken hilabeteetakoa. COVID-19ak sortutako osasun larrialdi

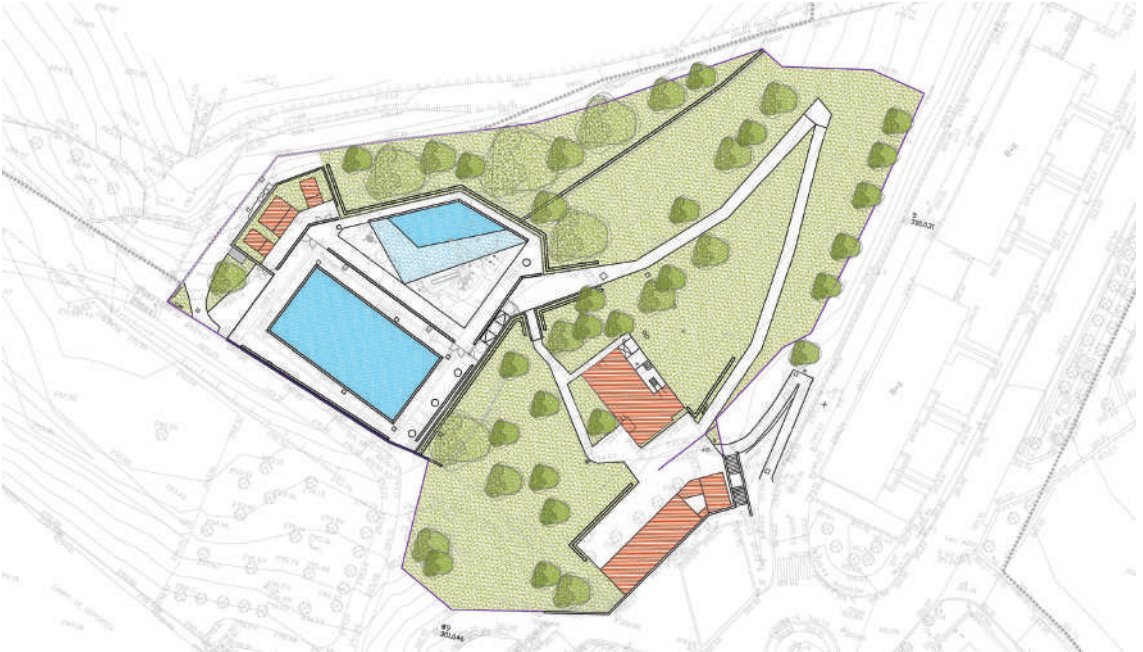
Aiako igerilekuak aurten edukieraren %60 izango duenez, lehen deialdian bonuak erosteko lehentasuna izango dute Aian erroldatutako herritarrek. Bonuak igerilekuan bertan eros daitezke ekainaren 30era bitartean, 16:00etatik 20:00etara.

Bestalde, aurtengoan bonuen prezioak egokitu egin ditu udalak, denboraldia motzagoa izango delako.

0-4 urte artekoek ez dute ordaindu beharko.

5-17 urte bitartekoek 15 euro ordainduko dute denboraldiko bonua.

18 urtetik gorakoek 30 euro ordainduko dute denboraldiko bonua.

egoerak atzeratu egin dituelako lanak, baina uztailaren hasierarako bukatzea espero dute.

Koronabirusaren krisiak igerilekuko proiektuaren finantziazioan ere izango du eraginik. Hasiera batean, lanen bi faseak jarraian egitea zen asmoa, baina koronabirusaren krisiak hankaz gora jarri du plangintza. Gipuzkoako Ogasunak aurtengorako aurreikusitakoa baino diru gutxiago bilduko du, eta udalek aurrekontuan zehaztutakoa baino %20 gutxiago jasoko dute foru funtsetik, eta horrek aurtengorako esku artean zituzten hainbat proiektu bertan behera uztea ekarriko du. “Udalok lehentasunak markatu beharko ditugu, eta jasotzen dugun diru-poltsaren arabera lan egin. Guk jakin badakigu COVID-19ak arrasto luzea utziko duela herrian, eta lehenik eta behin egoera zaila bizi duten herritarrei laguntzea izango da lehentasuna. Horregatik, gizarte zerbitzuetara behar den dirua bideratu nahi dugu”, azpimarratu du Arrizabalagak. Haren iritziz, oraindik goiz da datozen hilabeteetan zer gertatuko den aurreratzeko, baina baliteke igerilekuko obren bigarren fasea atzeratu behar izatea.

Bigarren fase horretan, igerilekuko zerbitzuak berritzea da udalaren asmoa. “Hala nola, taberna berritu eta aldagelak jarri nahi ditugu. Ez dakigu lan horiel noiz heltzeko aukera izango dugun, baina gure helburua argia da: herritarrei zerbitzua eskaini eta bisitariak erakarriko dituen igerileku sortzea. Lehen fasearekin aurrerapauso garrantzitsua emango dugula uste dugu, eta aurtengo udan emaitza nabarituko dugu. Gainera, COVID-19ak sortutako testuinguru berriak gertuko turismoa erakarriko duela iruditzen zaigu, eta herritarrek zein bisitariak hartzeko prest egongo da Aiaiko igerilekua”.

Aiaiko igerilekuaren planoa.

AMAIA ITURZAETA:
"LAGUNTZA ESKATU
BEHAR IZATEN NUEN
IGERILEKUKO ALDAPA
JAISTEKO"

ARRIZABALAGA:
"IGERILEKUAK EZ
ZITUEN BETETZEN
IRISGARRITASUN
ARAUAK"

Aiarron igerileku kutuna

AROA FERNANDEZ LAZKANO HERRITARRA

Erosketak egitera joaten garen bakoitzean, seguru nago guztiok galdera bera egin diogula geure buruari igerilekura begiratzan dugunean: uda honetan irekiko ote da? Ba, dirudienez, bai, eta berrituta, gainera. Albiste pozgarria da hori aiar guztiontzat, garrantzia handia baitu igerilekuak herrian.

Uda garaian lasai egoteko aukera ematen digu igerilekuak; aiar guztion bilgunea da, urtean zehar plaza edo frontoia izan daitezkeen bezala. Pasa berri dugun osasun larrialdi egoeran, gainera, nik neuk benetan eskertzen dut herrian horrelako gune bat izatea, kanpora joaten ibili beharrik ez izateko.

Gainera, adin desberdinetako herritarrak elkarrekin egoteko aukera ere eskaintzen du *piztinak*. Sakelako telefonoaren beharrik ez dugu izaten igerilekua irekita dagoenean, etxean ez badaude, igerilekuko txokoan

egongo direlako lagunak. Bakoitzak bere txokoa du. Goian haur txikien gurasoak egoten dira, haurrak zertan dabilzan goitik ondo ikusteko; beheraxeago nerabeak kartetan jolastan; eskubitara gure gurasoak; soroslearen etxeraino doan bidean, eguna pasatzera etortzen diren kanpotarrak; alboko belardian, udalekuetako jendea; eta azkenik, soroslearen etxe inguruan gazteok. Izan ere, uste dut gazteok herriarekin dugun loturari eusteko ere balio duela, igerilekuagatik ez balitz, udan ez ginateke herrian geratuko eta. Haurrentzat ere jolasteko eta ondo pasatzeko toki aproposa da, niri esaterako, haurra nintzeneko oroitzapen asko datozkit gogora, igerilekuaz pentsatzen dudanean: pistinako siestak, krema usaina, eguzkiaren goxotasuna, jendearen zarata, urrutiko zipriztinak....

Igerilekurik ez balego, non jango genuke albondigen

bokadilo goxo hori? Inon ere ez, horrelakorik ez baitago beste inon. Edo non egingo genituzke festak eta karroza prestatzeko bilerak, zerbezak edanez eta izozkiak janez? Gogoan dut haurrak ginenean lagunok goxoki eta izozkietan gastatzen genuela gurasoek ematen ziguten paga guztia. Baita ere, igerilekura sartzeko dutxetako atearekin malabareak egiten ibiltzen ginela, dutxak ez martxan jartzeko eta goitik behera blai ez egiteko. Harrapaketan ere jolastan ginen pistinaren inguruan, norbait erori eta korrika soroslearengana eraman behar genuen arte.

Uretan sartzeko hotza egiten zuen egunetan, geu bakarrik elkartzen ginen igerilekuan, eta soroslearekin salto lehiaketak egiten genituen: *Palillon* bota eta ea nork egiten zuen zipriztin gutxien; *bonban* bota eta ea zeinek egiten zuen zipriztin gehien, eta bazeuden irabazteko plantxan botatzen zirenak ere; *tornilloa* eginez zeinek ematen zituen buelta gehien edo urrutien zeinek egiten zuen salto. Ederki pasatzen genuen.

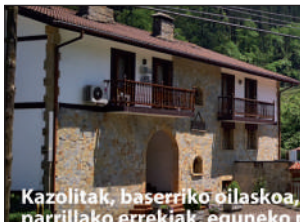
Eguraldi txarra egin zuen udara batean lokatz festa egin genuela gogoratzen dut. Aldapa goitik behera mangerarekin busti eta lokatza eginez txirrista bat egin genuen; arratsalde osoa hortik behera botatzen pasa genuen.

Igerilekuko langileek festa bereziak ere prestatzen zituzten uda giroa animatzeko. Zenbat karaoke gau pasa ote ditugu, David Bustamante, Fangoria eta Miguel Boseren abestiak kantatzen. ■■■

%100 etxean egina
PIZZERIA
KALETA

Arrantzale kalea, 10 943-24 89 46

Portu
Enategia - Jateketa

Kazolita, baserriko oilaskoa,
parrillako errekiak, eguneko menua...

Santio Erreka auzoa, z/g · AIA
943-89 44 34

URANGA
burdindegia

Opari, menaje eta erremintak

Eusko Gudari, 5 · ORIO · 943-83 12 36

Jarri
zure
iragarkia

**KAR
KA
RA**

KARKARAn

943-83 15 27

BIYONA
BERRIKUNTZAK-BARNE DISEINUA

etxea sukaldeak
bainugela ...
leihoak etxeko altzariak

eraberritzekotan?

Bisita gaitzazu

 Abendaño poligonoa, 2 · ZARAUTZ · ☎ 943-13 50 16 · www.biyona.net

Egin zaitez KARKARA laguntzaile eta hartu parte gure hileroko zozketetan

Zergatik KARKARA laguntzaile?

- Nire herriaz kalitatezko eta gertuko informazioa jasotzen jarraitu nahi dudalako. Hilero nire etxean eta uneoro **karkara.eus**-en.
- Euskaraz bizi nahi dudalako eta euskararen biziberritzea bultzatu nahi dudalako.
- **KARKARA**laguntzailearen abantailez gozatu nahi dudalako.
- **KARKARA**laguntzaile izateko deitu **688 85 96 82** zenbakira edo idatzi **karkara@karkara.eus** helbidera. Urteko kuota: 36 euro.

PARTE HARTZEKO:

Deitu 688 85 96 82 zenbakira edo idatzi **karkara@karkara.eus** helbidera. Parte hartzeko epea gaurtik ekainaren 26tik uztailaren 20ko eguerdiko 12:00ak arte. Irabazlearen izena KARKARako hurrengo zenbakian argitaratuko da. KARKARA laguntzaile eta KARKARA laguntzaile berrientzat bakarrik.

HILABETEKO ZOKETAREN IRABAZLEAK:

Marrak produktoak eta MR
Euskalduna mantala eta taza.

Marrak. Onetsine Arrizabalaga. Bere anaiak jaso du saria.

MR.Euskalduna. Xabier Satrustegi. Bere arrebak jaso du saria.

Ekaina-uztaileko
KARKARAlaguntzaile
zozketak:

Errigora

3 otar

2 pote tomate, 2 pote menestra eta 2
pote orburu.

**Orioko Arraunketa
Elkartea**

Kamiseta

PARTE HARTZEKO:

Deitu 688 85 96 82 zenbakira edo idatzi karkara@karkara.eus helbidera. Parte hartzeko epea gaurtik ekainaren 26tik
uztailaren 20ko eguerdiko 12:00ak arte. Irabazlearen izena KARKARako hurrengo zenbakian argitaratuko da. KARKARAlaguntzaile
eta KARKARAlaguntzaile berrientzat bakarrik.

IGON LERTXUNDI, TKE-KO ZUZENDARITZA TALDEKO KIDEA

2020 TKE traineru denboraldia

COVID-19ak eragindako itxialdiaren osteko lehen Batzar Nagusian, Orion egin behar zena baina azkenean era telematikoa ospatu zena, arraun klubek mezu garbi bat helarazi nahi izan zuten: TKE-ko bi Ligak (Eukolabel eta Euskotren Ligak) aurrera ateratzeko lan egin behar genuela, nahiz eta momentu hartan oso zaila zirudien, osasun egoera zela eta. Bagenekien gure esku ez zela egongo, azken hitza agintariena izango zela, baina guk prest egon behar genuen aukera hori iristen bazen.

Lan asko egin genuen hortik aurrera. Denok. Bai arraunlariek, beraien ezohiko entrenamenduekin gogor jarraituz (arraun ergometroan jardun duen orok badaki zer nolako sufrimenduak eragiten

dituen); baita prestatzaileek ere, kirol plangintza ahalik eta hoberen egokituz egoera berri honetara eta arraunlariak psikologikoki osasuntsu mantenduz; klubetako zuzendaritza taldeek, testuinguru oso konplikatu batean babesleak mantendu edo erakartzeko lanak areagotuz eta klubeko sekzio guztiekin hartu-emanak biderkatuz; guk ere bai, TKE-ko lantaldeak, Ligak posible egiten

**EGOERA GOGORRA ZEN,
ETA ASKOK OSO ZAIL
IKUSTEN ZUTEN
AURTEN TRAINERUAK
URETAN IKUSTEA**

dituzten erakunde, udaletxe, agintari, telebista, hornitzaile, babesle eta laguntzaile guztiekin bilerak egiten eta akordioak ixten; eta azkenik, nola ez, klubetako eta TKE-ko osasun zerbitzuek, prebentzio protokolo serio bat diseinatu. Hori baitzen denon helburu nagusia: arraunlarien eta estropaden inguruan dabiltzan kolektibo guztien osasuna bermatzea.

Ez zen lan erraza izan. Egoera gogorra zen, eta askok oso zail ikusten zuten aurtren traineruak uretan ikustea. Baina TKE-ko kide guztiek erakusten genuen batasuna zela eta, bidearen bukaeran argi izpi bat ikusten zen, eta horri helduz ilusioa mantentzeko gai izan ginen eta beste eragile guztiei ilusio hori transmititzeko gai ere bai. Ez genuen harroputzak izan nahi,

HAUXE BAI JENEROA!

bai baigenekien zer-nolako osasun arazoa zegoen gizartean. Baina itxaropen handia genuen. Noski egon zirela TKE barruan tentsio momentuak, ikuspuntu desberdinak, beldurrak, zalantzak... baina, arraun munduan dihardugun denok burugogor fama dugu (estropadetan jarduteko ezinbesteko baldintza da hori) eta azkenean lortu genuen denon artean Ligen oinarriak adostea, hau da, egutegi bat, aurrekontu bat, araudi bat eta osasun eta prebentzio protokolo bat.

Ekainaren 8an, agintariak gure osasun eta prebentzio protokoloari oniritzia eman ondoren, etorri zen irrikaz espero genuen momentuetako bat, traineruak uretaratzen ikustearena, alegia. Poz handia

suposatu zuen denontzat, azken hiru hilabeteetan bizitako sufrimenduen amaiera bezala ikusten genuelako. Baina ez da amaiera, ezta gutxiago ere. Amaiera ez da izango, ezta ere, lehen estropadaren eguna. Denboraldi berezi hau inongo osasun arazorik gabe bukatzen den egunean, orduan esango dugu dena ondo atera dela, esfortzu guztiak pena merezi izan duela. Bitartean ez. Eta horretarako denok bete beharko ditugu osasun agintariak ezarritako babes neurriak arraun mundutik kanpora, eta medikuek ezarritako protokoloa entrenamenduetan eta estropadetan. Denon erantzukizuna izango da. Beraz, jarrai dezagun lanean serio denboraldi eder batez gozatzeko eta gozarazteko. ■

NIRE HONETAN

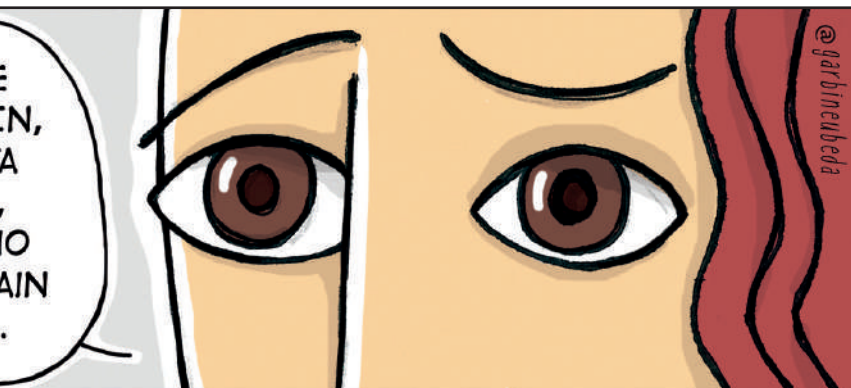
JON GARATE

Telebistako kontraesanak

2017ko urriaren 2an hasi zen *Gure kasa* ETB1en. Bertan aritu naiz gidoilari moduan, pasa den ekainaren 22an saioa amaitu zen arte. Guztira 430 ataletik gora egin ditugu eta ondorio batera iritsi naiz: ikusleak show-a nahi duela eta Euskal Herriko gonbidatuak ez daudela ohituta egitera. Gidoia idatzi eta gonbidatuei azaldutakoan, asko kexu agertzen ziren. Ausartuko nintzateke esatera erdiek begiratu txarra bota zidatela.

Estatu mailan kultura arloko jendea ohituago dago telebistara joan eta entretenimendua eskaintzera. Horren adibide garbia da *El hormiguero*. Gurean, ordea, zer gertatzen da? Hemen nahiago dugu elkarrizketa formalak egin eta show-a alde batera utzi. Jolasa, karaokea, antzerkia... egiteko eskatu eta ezetz diote askok. Atera kontuak, abeslariren batek kantatzeari ere uko egin zion.

Ikusleak, ordea, entretenimendua nahi du. Jende askok telebista deskonektatzeko erabiltzen du. Eta, akaso, horregatik da Telecinco lider Euskadin. Gurean, *sasi intelektualak* izan nahi dugu. Elkarrizketa serioak eman eta gure *izen onari* eutsi. Baina, gero, ez gaitu inork ikusten, ikuslea aspertu egiten delako. Ez dauka zentzurik. Ea noiz hasten garen ulertzen telebista ikuskizuna dela... ■

Lizaso Dekorazioa

Eusko Gudari, 48 · ORIO · 943-83 07 84
itzilizaso@gmail.com

UDA KANPAINA 2020

*Hamabostaldi Kirolanitzak:
Astelehenetik Ostiralera 9:30-12:30
*Kirol intentsiboak:
Astelehenetik Ostiralera (1h egunean)

Hamabostaldiak:
Uztailak 6-17 · Uztailak 20-30 · Abuztuak 3-14 · Abuztuak 17-28

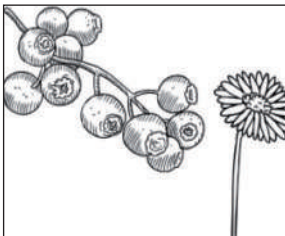

MARIBO

ILEAPAINDEGIA
Eusko Gudari, 8 behea · ORIO
943-13 47 29

KAÏOA

kaioa_denda
www.kaioa.es

MENDIZABAL AROZTEGIA

Neurriko armairuak eta egurlanak

Altzerri bidea, Beti-Alai etxea · AIA-ORIO
943-83 11 75 · 645 70 84 91
mendi@arotzgi.net

Katu Horia

albaritaritza klinika

ESTROPALARZ, 10
20810 ORIO
tel. 943 11 66 99

LORRIKIDIAK
668891129

Orioko Herri Ikastola

Herri Onurako Kooperatiba

Abeslari kalea, 8
943-83 47 04
Fax-a: 943-13 09 38
orio@ikastola.eus
www.oriokoikastola.eus

KORTABERRI

arotz lanak

Imanol Illarramendi
Aia (Gipuzkoa)

kortaberri.arotza@hotmail.com
665 70 33 47

libe

dietetika
elikadura aholkularitza

Eusko gudariak, 35 · ORIO
(sarrera Arrantzale kaletik)

943-53 64 94
697 23 86 56
libegarmendia@gmail.com
www.libegarmendia.com

Ordo elikatuz Bizi

Zarautz

Hileta Zerbitzuak
1962. urtetik zure zerbitzura

24 ordu zure zerbitzura
Beilatokia · Lekualdatzeak ·
Eginbide guztien tramitazioa

Araba kalea 35 · ZARAUTZ
943-89 49 37
info@zarautzhiletazerbitzuak.eus

Herriko sareak euskaraz josten

TESTUA: BAKARTXO OLIDEN

Joan den urteko apirilaren 12a, eguerdiko 13:30ak inguru. Zipristin pareko kilometroa egokitu zitzaigun. Berez Korrikak sortzen duen emozioari beste emozio bat gehitu zitzaion, ordura arte ezkutuan gorde nahi izan genuen EH Bilduko udaltaldearen aurkezpena izango baitzen egun hartan. Nork esango zigun Korrikako lekuko hark Udaleko lekukoa hartzea ere irudikatuko zuenik. Emozioz betetako kilometroa izan zen, alajaina.

Iritsi zitzaizkigun kanpainako ekitaldiak ere. Argi geneukan ekitaldiak, gure txikitasunetik, handi egin nahi genituela. Oroitzen naiz, egun batean, aukeratu behar izan genuela hitz bat, bakoitzak Udalean zertan eragin nahi zuen adierazten zuena. Nik sare hitza aukeratu nuen. Argi daukat, momentuan asko pentsatu gabe bota banuen ere, gaur egun berebiziko garrantzia duen hitza aukeratu nuela.

Anuskak KARKARAKo aurreko zenbakian esan zuen bezala, maiatzaren 26an Orioko historian lehenengo aldiz irabazi zituen EH Bilduk udal hauteskundeak. Ustekabea, herriak betiko inertzia jarraituko zuela sinetsita geundenean. Niri bi batzorde egokitu zitzaizkidan, lehengo

begiratuan elkarrekin zerikusi handirik ez dutenak: bata, Euskara eta Hezkuntza, eta bestea, Turismoa eta Merkataritza. Nik aukeratutako hitzari jarraiki, saregile-lanetan hasi nintzen. Sinesgaitza badirudi ere, euskara izan da bi batzorde hauen elkargunea.

Orio zerbait bada, herri euskalduna da. Orio euskararen arnagunea da. Arnasguneak modu naturalean euskara egunerokotasunean erabiltzen duten herritarren guneak dira eta horiek babesteak berebiziko garrantzia dauka euskararen etorkizunerako. Hezkuntza eskola-komunitatera eta familiara mugatzen ez den bezalaxe, euskara ez da Euskara batzordera mugatzen. Azken batean, euskararen aldeko politikak ezin dira euskara zerbitzuetatik soilik garatu, eta beharrezkoa da gainontzeko esparruen inplikazioa eta konpromisoa. Herri baten hezkuntza herri hori osatzen duten erakunde eta norbanako guztien ardura den bezalaxe,

**EUSKARA GURE
BEREIZGARRI
NAGUSIENETAKOA DEN
ARREN, LEKU ESKASA
IZAN DU TURISMOAN**

herria osatzen duten entitate eta norbanako guztien ardura da euskara.

Turismoaz aritzerakoan, alor asko izan dira mintzagai: jasangarritasuna, ekologia, kontsumoa... baina, orain arte, ez zaio gehiegi erreparatu turismoaren eta euskararen arteko harremanari. Euskara gure bereizgarri nagusienetakoa den arren, leku eskasa izan du turismoaren jardunaren barnean. Orain arte landu ez badugu ere, turismoa izan daiteke tresna egokia, euskara munduari erakusteko, eta, era berean, euskara izan daiteke baliabide aproposa, turistak erakartzeko. Orion oso harro gaude gure hizkuntzaz, eta lan izugarria egin dugu euskararen erabilera zabaltzeko eta zabalkunde honetan herritarrek izan duten borondate ona eskertu besterik ez dugu, baina arlo batek ihes egin digu: turismoan euskarak duen garrantzia.

Herritarrek hautatutako ordezkariak garenez, eredu izatea dagokigu guri, gaur egun hartzen ditugun erabakien arabera izango baita etorkizuneko herria. Eta, zerbait argi badaukagu, hauxe da: Orio herri euskalduna izaten jarrai dezan nahi dugu, kalean, hezkuntzan, merkataritzan, turismoan... eta horretara bideratuko ditugu gaur egungo hizkuntza politikak. ■

**2020-2021
ikasturteko
aurrematrikula**

- Eskola nahasien aukera (aurrez aurrekoa edo online)
- Irakasle filologoak edo/eta esperientzia duten natiboak

**Informa
zaitez!**

Talde txikiak
Hainbat hizkuntza eta maila

Francés English Japonés Deutsch

Eusko Gudari 29 · ORIO · 943-83 11 16 · 648 97 64 70
info@narau-school.com · www.narau-school.com

Oreka
fisioterapia

Eusko Gudari, 54 · 943-13 35 37

Ekografia muskulo-eskeletikoa
Eskuzko terapia · Talka-uhinak
Masaje terapeutikoa · Osteopatia

**SU
KIA**
TABERNA · JATETXEA

Eguneko menua
Asteburuetakoa
Oilaskoak eramateko
Ogitartekoak
Plater konbinatuak
Terraza ederra
(alboan umeentzako parkea)

Abaromendi 38, beheka 1
ORIO · 943-89 21 29

Karta
Pintxo tradizionalak
Okindegia

Palota Kalea, 5 · 20810 Orio · Egin erreserba 943-53 61 27

Zarageta IPI
HERRI ESKOLA 2-16

943-89 40 52
012137aa@hezakuntza.net

OINARRI PODOLOGIA ZENTROA

Arrantzale kalea, 63 beheka
ORIO
943-57 53 61
oinarri@podologia-oinarri.com
www.podologia-oinarri.com

Hemengo haragia.
Etxeko produktuak: tripaki, odolki,
txekorria, txorizo, kroketak...

STRATEGIA
PATXI
OLIDEN
URDATEGIA

Eusko Gudari, 25 · 943-83 00 10

**ZINKU
ERAIKUNTZAK**

- Igeltserotza orokorra
- Etxebizitzaren erreformak
- Teilatuak
- Sukalde, komunak, etb.
- Eraisketak

deitu eta eskatu aurrekontua
konpromisorik gabe

Ander Zinkunegi
667 74 02 79

Sinergia
fisioterapia eta ikerkuntza

Ibai ondo, 1 beheka · ORIO
943-13 05 77 · 685 71 85 95
sinergiafisioterapia.com · f i

- Lesioak: bihurdurak, tendinitisiak, zaintiratuak, kontrakturak, hanka handituak, artrosia, kirurgia osteko birgaitzea, bizkar hezurreko arazoak, arnas gaixotasunak haur eta helduetan, lesio neurologikoak, haurdunaldi-rako tratamendu bereziak, erditze ondorengo errehabilitazioa.
- Tratamenduak: terapia manuala, osteopatia, masajeak, drainatze linfatikoa, arnas fisioterapia, kinesiopatia, pilates, abdominaletako gimnasia hipopresiboa (GAH), REDCORD.

Garbiketa da ahoko osasunaren giltza

TESTUA: NEREA ZUFIRIA

Koronabirusaren pandemiak aldaketa ekarri du gizarteko arlo askotan, eta odontologian ere izan du eraginik. Ez da ahaztu behar, dentistok kontaktu zuzenean gaudela herritarren ahoarekin, hau da, COVID-19aren infekzio fokuarekin, eta horregatik, areagotu egin ditugu lehendik hartzen genituen babes neurriak. Gaur egun, profesionalok FFP2 maskara eta gainetik beste maskara kirurgikoa janzten ditugu, eta pantaila ere erabiltzen dugu. Horrez gain, mantala, eskularru bikoitzak eta zira moduko bat ere janzten ditugu. Egia da, lehendik ere desinfekzio eta esterilizazio neurri zorrotzak jarraitzen genituela kontsultetan, baina orain are exigenteagoak izango gara gure pazienteen osasuna bermatzeko.

Herritarren ongizatea da gure helburu nagusia, eta oraindik zenbaitek dentistarengana etortzeko beldurra badu ere, argi izan behar du azken urteetan asko aldatu dela odontologia. Gazteok anestesiararen garaia ezagutu dugu, baina adineko pertsonak oraindik gogoan dituzte garai zaharretako dentistak, eta kontsultara etorri orduko, min ematen dien hortza kentzeko eskatzen digu askok. Guk argi dugu, ahal den heinean,

norberaren haginak eta hortzak mantendu egin behar direla, gaur egun, material eta tratamendu oso onak badaude ere, ez dagoelako gure hortza bezalakorik. Horregatik, hortz mugimendua edo hezur galera txikia egon arren, ahal bada pazienteen hortzak kontserbatzen saiatzen gara.

Beldurragatik dentistarengana ez joateak, gainera, hasiera batean txikia den arazoa handi bihur dezake denborarekin. Jakin behar dugu hortzetako osasuna oso garrantzitsua dela pertsonen ongizaterako, osasuna ahotik hasten delako eta itxurari dagokionez ere faktore garrantzitsua delako. Horregatik, ezinbestekoa da dentistarenean azterketak urtean behin egitea eta nork bere etxean hortzak zaintzea.

Ahoko osasunaren giltza garbiketa da. Bi garbiketa mota daude: etxean egunero egiten dugun tratamendua batetik eta, bestetik, sei hilabetetik behin dentistarenean egiten duguna. Beraz, zainketa etxetik hasten

da, eta ondoren, dentistaren esku-hartzea dator.

Etxean hortzak ondo garbitzeko hortzetako eskuila nahiz haria erabili behar ditugu, eta behar den denbora hartu behar dugu hortzak ondo garbitzeko.

Horrez gain, garrantzitsua da bakoitzaren ezaugarrietara egokitutako hortzetako pasta erabiltzea ere. Izan ere, horietako bakoitzak osagai desberdinak ditu, eta batzuk besteak baino egokiagoak izan daitezke, gure hortzen ezaugarrien arabera. Nire pazienteei, esaterako, beti esaten diet zer motatako pasta eta irakuzketa produktu edo *enjuage* erabili behar duten. Hala ere, badakit ezjakintasun handia dagoela arlo horretan, askotan dendan harrapatzen dugun lehen pasta erosteko ohitura dugulako. Dena dela, profesionalon lana da gure pazienteei tratamendu egokia aholkatzea, etxean egiten duten garbiketak baldintzatuko baitu beren hortzen osasuna. ■

Seguros Bilbao

Santi Barranco
Orioko Ordezkarria

Endaia Enparantza, 1 • ORIO • sbarranco@segurosbilbao.com
943-11 16 00 • 688 71 48 69

Antilla hondartza ez da ‘dinamikoa’ izango uda denboraldian

Maiatzaren bukaeran, Antilla hondartza ‘dinamikoa’ izatea erabaki zuen Orioko Udalak, itxialdiaren arinaldi prozesua martxan zela, herritarren segurtasuna bermatzeko. Larrialdi egoera amaitzearekin batera, ordea, hondartzak dinamikoa izateari laga dio, eta horrela jarraituko du ‘normaltasun berriko’ lehen uda denboraldian. Hori dela eta, besteak beste, hondartzaren erabiltzaileek hondarretan eguzkia hartzen egoteko aukera edukiko dute. Orioko Udalak adierazitakoaren arabera,

hartutako neurrien xedea da “hondartzaren erabilerak eta eremuaren masifikazioak sortu dezakeen kutsatzeko arriskua ahalik eta gehien gutxitzea”.

Hauek dira hartu diren neurri nagusiak: edukiera kontrolatuko da uztailaren 1etik aurrera, bideometria bidez; sarrera-irteerako tokiak mugatuko dira; egonaldiak 2-3 ordukoak izatea gomendatzen da; elkarren arteko distantziak zaindu beharko dituzte erabiltzaileek; eta garbiketa-neurri bereziekin irekiko dituzte dutexak eta komunak.

Babes neurriak jarraitu behar dituzte erabiltzaileek Orioko Antilla hondartzan.

Uztailaren 18an jokatu da Aizperroren eta Peñaren arteko apustua

Aizperrok eta Peñagarikanok apustua hitzartu zuten unea.

Uztailaren 18an izango da Joxean Olaskoaga *Aizperro*-ren eta Kepa Peñagarikano pilotari ohi azpeitiarraren arteko erronka. Bi datarekin zalantzan

egon ostean, jarri dute apustuaren eguna, eta Azpeitiko zezen plazan jokatu dute. Oraindik ez dituzte zehaztu ez ordutegia,

ez ikusle kopurua eta ez segurtasun neurriak, baina herritarrek apustuaz gozatzea nahi dute haren sustatzaileek.

Apustua hitzartu zutenetik zehaztuta dituzte apustuan egin beharreko lanak: bi kirolariek ehun kiloko harriari 35 altxaldi egin beharko dizkiote, kanaerdiko sei enbor ebaki beharko dituzte eta 4,5 kilometro osatu beharko dituzte korrika. Azaroaren 22an adostu zuten apustua Peñagarikanok eta Aizperrok; martxoaren 14rako jarri zuten hitzordua. Dena den, otsailaren 27an erronkaren data atzeratzea eskatu zuen Aizperrok, harriarekin entrenatzen ari zela min hartu zuelako, eta martxoaren bukaerarako jarri zuten data berria. Ondoren koronabirusaren krisialdia iritsi zen, eta ezin izan dute oraingoz apustua jokatu.

'Shanghai Top Startup' saria jaso du Eñaut Martiren MusicLAB enpresak

Saria inondik ere espero gabe jaso dute Eñaut Martik eta lankideek. Txinatik adierazi duenez, "lehiaketaren antolakuntzak inguruko hamar startup onenen artean sartu zuen gure enpresa, eta gero, publikoak erabaki du garaile gu izatea".

Marti ez da halako lehiaketaren zalea, baina gustura hartu du saria. "Asteburu honetan jakin

dugu irabazle gertatu garela. Egia esan, normalean ez dugu halako ekimenetan parte hartzen; nahikoa izaten dugu enpresaren eguneroko martxari eustearekin. Ez dakit gure izena nork eman zien antolakuntzakoei. Ea sari honek, modu batera edo bestera, jende gehiago erakartzen duen gure proiektura".

Eñaut Marti sariarekin.

Hegaluzetara ohi baino lehenago atera dira arrantzaleak

Antxoaren kostera ez da ona izan aurtengoan. Jon Mujika Orioko kofradiako presidentearen esanetan, "pobrea" joan da udaberria. "Kilo aldetik, iaz baino dezente gutxiago harrapatu dugu, eta prezioak ere baxuagoak izan dira, harrapatutako antxoa tamaina txikikoa izan delako", azaldu du.

Pandemiaren ostean ekin zioten antxoa harrapatzeari Orioko arrantzaleek; Mujikaren *Montserrat* baporearen kasuan, apirilaren 20an. Arrantzan hasi eta azkar eskastu zitzaizen arraina. "Hori dela eta, mendebaldera jo behar izan genuen, Asturias aldera, tamaina handiagoko antxoaren bila. Ez da aurreneko aldia, aurreko urteetan ere ibili izan gara horrela. Lau asteburutan, etxera autobusez itzuli ginen handik", adierazi du oriotarrak.

Aurten ohi baino azkarrago entzun dute atun soinua

Hegaluzea. ARTXIBOKO ARGAZKIA.

Atlantiar itsasoan. Antxoaren kanpaina kaskarra izan dela eta, hegaluzearena lehenago abiatzeko apustua egin dute arrantzaleek, ekainaren erdialdean. «Atunetan ibiltzen garen baporeek —gaur-gaurkoz 45 kantabriar kostaldean, duela hiruzpalau hamarkada 400dik gora— hegaluzearen kanpaina hasteko erabakia hartu dugu, eta ekainaren 15ean atera ginen

Oriotik. Lehen egunetan atuna harrapatzeko beita egiten jardun ginen, eta astearen erdialdetik aurrera eguraldiak hobera egin zuenez hegaluzea harrapatzeari ekin genion», azaldu du Mujikak. Aurreikuspenak egitea zaila den arren, atuna ondo harrapatzeko esperantza dute arrantzaleek, antxoaren kanpainari buelta ematen saiatzeko. ■

Engainariak

Hamar puska hauetatik erdiak irudi handitik hartuta daude eta beste erdiak engainariak dira, hau da, oso antzekoak izan arren, ez datoz bat irudi nagusiarekin. Identifika itzazu.

Hara!

Gizakiok, batez beste, bost milioi ile ditugu gorputzean. Batzuek oso iletsuak dirudite eta beste batzuek ez, baina aldea ez dago kopuruan, ileen lodieran, luzeran eta neurrian baizik. Oinetatik hasi eta osa ezazu irudia. Zer izango ote den, zure kontu.

Zer arraio

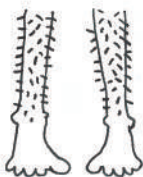
Hiru esaldi hauetatik zuzena zein den asmatuz gero, IKOROSKI hitza ulertu duzun seinale.

Ikurrinak gurutze zuria eta ikoroski berdea ditu.

Ikoroskia ahotik botatzen den puzkarra da.

Ikoroskiak harribitxi bereziak dira.

Sudokua

Uda beteko fruta da meloia. Osa ezazu sudoku hau, MELOIA hitza osatzen duten hizkiak erabiliz (M, E, L, O, I eta A). Gogoratu letra bakoitzak behin agertu behar duela zutabe, lerro eta area bakoitzeko.

O	L	E		
	M		L	O
A			E	L
M	E		I	
I	M	A	L	
L				M

Hamaikakoa

Aurki itzazu bi irudien artean dauden aldeak. Hamaika dira guztira.

Itzala

Bai dibertigarria tirolina!
Asma ezazu tirolinan doan honen itzal zuzena.

Soluzioak ikusteko:
www.plazanbazan.eus/

Konfinamendu egoeran, bizimodua asko aldatu zaigu, baita ikastolako lanak egiteko era ere

JON EIZAGIRRE, LUKA ACERO, ELENE URRESTILLA, NAHIA URANGA, NAIA FERVENZA ETA AITANA OTAEGI LH6. MAILAKO IKASLEAK

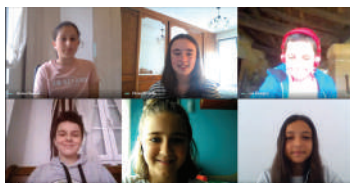
Zer moduz jardun duzu online klaseetan?

Nahiz eta klase presentzialen falta sentitu, ez dugu beste irtenbiderik izan. Klaseak ondo joan zaizkigu, baina ordenagailu aurrean ordu asko pasa ditugu eta horrek buruko minak, begiko nekea edota beste hainbat min sortu dizkigu. Bestalde, teknologia mailan aurrerapen handiak egin ditugu, Drive egitura lehen erabiltzen bagenuen ere, asko trebatu gara eta ikasketekin aurrera jarraitu dugu.

Meet bidez egin ditugun klaseetara konektatzeko arazorik izan al duzu?

Hasieran arazo batzuk izan ditugu, bai konexio arazoak eta baita bestelako batzuk ere, ordenagailu gehiagoren beharra eduki dugu etxe batzuetan, anai-arreba gehiago izanik ordenagailu batekin moldatzen ez ginelako. Mikrofono eta kamera arazoak ere izan ditugu. Baina ikastolatik irtenbideak eman dizkigute; bertako ordenagailu erabilgarriak banatu dizkigute eta konfiguratzeko laguntza ere bai. **Zer moduz sentitu zarete hainbeste denbora senide batzuk eta lagunak ikusi gabe?**

Nahiko ondo, pantailaren aurrean ikusi ditugu baina ez da gauza bera aurrez aurre egotea edota pantailaren aurrean

egotea. Egia esanda, gertutasun hori ezin da ordezkatu.

Zer moduz eraman duzue etxean egotea?

Momentu batzuetan ondo; beste batzuetan, ordea, betiko liskarrak izan ditugu. Anai-arrebeekin gela partekatzeak eta hainbeste denbora elkarrekin egoteak liskar asko sortu izan dizkigu. Hala ere, istilu gehiago egon direnez, horien konponketan ere aurrerapenak egin ditugu. Bestalde, ohiko eginbeharretan ez dugu denborarik izan elkarrekin egoteko. Gure arteko harremana ere sendotu egin dela esango genuke.

Ongi iruditzen al zaizkizue jarritako arauak?

Ez, ez gaude ados jarri zituzten zenbait arauekin, batzuekin bai noski, ordutegiaren esate baterako, baina 0 eta 14 urte bitarteko haurrek heldu batekin atera behar izatea... Agian hiri handietan ohituta egongo dira gazteak gurasoekin paseatzen, baina Orio bezalako herrietan gu jada bakarrik ateratzen gara kalera eta lagunaren artean ibiltzen gara. ■■■

Aisialdia konfinamenduan

Denbora *librea* konfinamenduan, batzuetan hain beharrezkoa sentitu arren, sarritan arerio bilakatzen da, aisialdirako inoiz baino denbora gehiago baitugu eskuetan, egin nahi ditugun milaka gauzen artean nondik hasi ez jakitera eramaten gaituena: armairu txukunketak, pelikula eta serie maratoiak, probatzeko irrikitan gauden errezetak... Nola aukeratu! Eta sinestezina dirudien arren, lehen denbora faltak eragiten zigun antsietate eta estresak gure eguneroko protagonista handiak izaten jarraitzen dute. Halaber, egoerak eragindako goibeltasunak gauza horiek guztiak egiteko alferkeria eta gogogabetasuna sortzen digu zenbaitetan, jasanezina den asperdura eta nagikeria kate batean sartuz. Dena dela, efektu positiboa ere izan du amaigabea dirudien koarentena honek gudan, zaletasun berriak deskubritzeko, familiarekin denbora gehiago pasatzeko eta, bide batez, maiz bigarren maila batean uzten genituen pertsona horiekin loturak sendotzeko, bizitzako hainbat alderdiren inguruan gogoeta egiteko... balio izan baitigu, eta baita lehen arruntzat jotzen genituen gauzak aintzat hartzen ikasteko ere; une honetan urrun ditugun besarkadak, muxuak eta transmititzen ziguten maitasuna, besteak beste. ■■■

IRAGARKI SAILKATUAK

ALOKAIRUA

Logela alokagai. Etxebizitza berria eta logela handia, ohe handiaren, mahaiaren eta armairuaren. Etxeak 30 metroko terraza du. Tel.: 652 55 15 50.

LAN BILA

Ume zaintzan lan egiteko prest dagoen neska oriotarra naiz. Tel.: 676 44 13 27.

Emakume gazte bat lan bila. Pertsona helduak eta haurrak zaintzeko prest eta baita garbiketa lanetarako ere. Berehala lanean hasteko moduan. Tel.: 642 69 60 38.

Emakume venezuelar bat bere zerbitzuak eskaintzeko prest. Jende helduarekin ospitalean egiteko prest, egunez eta gauzez. Tel.: 688 61 04 52

Lan bila nabil, etxe garbiketarako egiteko prest. Tel.: 641 44 60 70.

Lan bila nabil etxe garbiketarako eta haurrak zein helduak zaintzeko. Orduka lan egiteko. Tel.: 643 66 23 89.

Etxeko lanak egiteko edo zaintzan lan egiteko prest nago. Tel.: 631 82 44 52.

Neska arduratsua lan bila dabil. Barneko zein kanpoko langile bezala adineko pertsonak zaintzeko edo etxeko lanak egiteko prest. Karlene. Tel.: 631 87 86 59.

Lan bila dabilen emakumea naiz. Bikaina naiz haurrak zaintzen, eta garrantzi handia ematen diot garbitasunari eta bukontasunari. Arduratsua naiz, eta arreta handia jartzen dut nire lanean. Berehala lanean hasteko prest nago. Tel.: 602 08 98 86.

Etxeko eta zaintza lanak egiteko prest nago. Esperientzia dut eta arduratsua naiz. Lanerako gogoz nago. Wendy. Tel.: 612 46 42 43.

Lan bila nabilen neska bat naiz. Haurrak edo adineko pertsonak zaintzeko edo etxeko lanak egiteko prest nago. Barneko zein kanpoko langile bezala, edo orduka. Esperientzia eta erreferentziak ditut. Samanta. Tel.: 643 85 78 54.

Neska euskalduna naiz eta lan bila nabil. Udaran umeak zaintzeko eta etxeko lanetan laguntzeko prest nago. Arduratsua naiz eta oso alai, eta umeekin esperientzia ere badaukat. Berehala lanean hasteko moduan naiz. Harremanetarako kontaktua: 656 73 51 03

Orion astelehenera ostiralera haurrak (6-12 urte) zaintzeko bere burua eskaintzen du 17 urteko gazte arduratsua. Ekainaren 1etik aurrera hasteko aukera. Uztailaren 15a arte. Orduetara: 9-13h (haurreko/eguneko 10€). Aukera ere bazkaltzen emateko, 9-15h (haurreko-eguneko 15€). Gehienez 3 haurrez osatutako taldea. Julen. Tel.: 688 62 45 73.

Orion, batxilergoko lehen urtea amaitu berri duen gazteak bere burua eskaintzen du klase partikularrak emateko, bai ikasturte amaierari begira, baita udarako errefortzu gisa. 9-12 urte bitarte. Ekainaren 1ean hasteko aukera. Orduko 8€. Julen. Tel.: 688 62 45 73.

Aiako 17 urteko neska, Orioko baita Aiako umeak zaintzeko prest, orduetara malguarekin. Haurrekin esperientzia duena. Saioa. Tel.: 672 19 49 94.

LAN ESKAINTZA

Langile baten bila gabilta pertsona heldu baten zaintza eta etxeko lanak egiteko. Derrigorrezkoa da gidatzeko baimena eta paperak edukitzea. Tel.: 656 73 55 19.

ETXE BILA

Familia bat gara. Hiru gela dituen etxe baten bila gabilta. Tel.: 661 33 11 13.

Neska oriotar bat etxeko alokatu nahian. Tel.: 677 28 95 21.

SALGAI

Olaciregi txipironera salgai. Suzuki DFIS motorra. Abundura arte aseguria ordaindua du. 3.500 euro. Tel.: 657 77 45 11.

Volkswagen California T-5 salgai. Tel.: 670 42 09 66.

BESTELAKOAK

Land Rover Defenderra erosi nahiko nuke, berdin du zer egoeratan dagoen: ITVa pasa gabe, kolpeekin, aberiatura... Tel.: 623 17 95 37.

Garaje itxi bat erosi nahiko nuke kotxe bat sartzeko tokiarekin. Herri erdialdean edo goiko kalean. Tel.: 666 18 41 69.

Portugesezko ahozko mintza praktika hartu nahiko nuke ingelesaren edo euskarekin truke. Tel.: 691 34 48 56.

Orion bizi den familia bat autokontsumorako baratze ekologiko bat egiteko lurzoru baten bila dabil alokairuan Orion edo inguruan. Tel.: 657 71 96 14.

Bigarren eskuko mountain bike bizikleta erosiko nuke. Interesatuak, idatzi edo deitu KARKARAra.

Duela bi aste belarririk galduta nuen Ibai Ondo auzotik anbulatortara bidean. Mesedez, norbaitek bilatzen badu, deitu hurrengo telefonora: 943-83 18 75. Juani.

Surf taula beltz bat galduta nuen Orioko Surf Taldearen lokalaren inguruan. Taula beltz kolorekoa da, eta ertzak kolore bizikoak ditu. Inork bilatu edo hartu badu, eskertuko nioke telefono honetara deitzea: 615 78 42 12. Aitor.

ITSASOA

Eguna	Itsasgora	Itsasbehera	Ilgaria
1	01:42 eta 14:18	07:54 eta 20:17	○
2	02:46 eta 15:14	08:53 eta 21:16	○
3	03:43 eta 16:06	09:46 eta 22:11	○
4	04:35 eta 16:54	10:34 eta 23:01	○
5	05:23 eta 17:38	11:20 eta 23:48	○
6	06:07 eta 18:21	12:03	○
7	06:49 eta 19:02	00:32 eta 12:45	○
8	07:28 eta 19:43	01:14 eta 13:27	○
9	08:07 eta 20:23	01:55 eta 14:08	○
10	08:46 eta 21:05	02:36 eta 14:50	○
11	09:29 eta 21:50	03:19 eta 15:35	○
12	10:17 eta 22:41	04:05 eta 16:26	○
13	11:15 eta 23:40	04:58 eta 17:25	○
14	12:20	05:58 eta 18:30	○
15	00:45 eta 13:25	07:00 eta 19:35	○
16	01:49 eta 14:22	08:00 eta 20:33	○
17	02:46 eta 15:11	08:52 eta 21:23	○
18	03:35 eta 15:55	09:38 eta 22:08	○
19	04:20 eta 16:37	10:19 eta 22:50	○
20	05:02 eta 17:17	11:00 eta 23:31	○
21	05:44 eta 17:58	11:41	○
22	06:26 eta 18:40	00:12 eta 12:22	○
23	07:09 eta 19:25	00:55 eta 12:56	○
24	07:53 eta 20:11	01:39 eta 13:51	○
25	08:41 eta 21:01	02:25 eta 14:39	○
26	09:32 eta 21:55	03:15 eta 15:31	○
27	10:31 eta 22:56	04:10 eta 16:29	○
28	11:37	05:11 eta 17:36	○
29	00:08 eta 12:50	06:21 eta 18:50	○
30	01:26 eta 14:02	07:33 eta 20:05	○
31	02:39 eta 15:05	08:40 eta 21:11	○

FARMAZIAK-UZTAILA

ZARAUZ

18, 19, 24 eta 30.	ETXERRIA: Gipuzkoa kalea, 17 / 943-83 23 98
2, 11, 12, 15, 20 eta 31.	ESPARZA: Santuturri plaza, 5-6 / 943-50 47 83
3, 9 eta 16.	GARMINE: Gipuzkoa kalea, 68 / 943-12 40 19
7, 13 eta 29.	IRIARTE: Zinkunegi, Pilarbo Enea / 943-13 29 70
17, 23 eta 27.	ITURRIA: Kale Nagusia, 12 / 943-83 29 70
4, 5, 10, 22, 25, 26 eta 28.	LARRAÑA: S. Frantzisko, 16 / 943-13 38 14
1 eta 8.	REDONDO: Urdaneta kalea, 8 / 943-13 31 83
6, 14 eta 21.	ZULAIKA: Bizkaia kalea, 41 / 943-13 39 94

pertsianak

PAKO IMAZ

**PERTSIANAK
aluminioa
motorrak
automatismoak
konponketak**

600 70 52 27 · 943-13 29 01
pakoimaz@hotmail.com · ORIO

Puntua jarrita

Kepa Maiz.
(Doinua: gizona da zorua)

1

Eskuekin lanean ta oinak buruan

osteopatia ta
masaje munduan,
bertsozaletasunak
egunerokuan
ez nintzen konturatu
ze presentzi duan.

2

Formakuntzan etenik
gabeko bidean
guztiontzat onena
denaren idean,
babesten naiz liburu,
maisuan, kidean...
ezin baita ibili
beti gai librean.

3

Aztertu pazienteak
zer duen esana
sarri azken puntua
da ageri dana
baina jarri nahi nuke
zehatz bete lana
bakoitzarentzat doinu
eta neurri bana.

4

Kaltetzen du estresak
zein gerriko hotzak,
taupada gehiegitan
dabilen bihotzak,
postura txarrak eta
sofaren morrontzak
ekar ditzake hanka
luze eta motzak.

5

Kirolari, langile,
gaztetxo, amona,
premia duen oro
etortzen da hona
entzuten degu bere
gorputzak diona
ta egiten det nere
eskutan dagona.

Hurrengo bertsolaria:

Ekiñe Saizar.

Puntua:

Aro berrira haurrak
nola egokitu?

**Hasi Bertsotan atalean puntuka ariko dira bertsolariak. Oraingoan Kepa Maizeri jarri dio puntua
Iñaki Gurrutxagak: "Eskuekin lanean ta oina buruan". Hurrengoari ere jarri dio puntua.**

Karkara

Karkarako bazkideen datu basea eguneratu ahal izateko zure laguntza behar dugu!

Bete **karkara.eus/bazkidetu/** ataleko formularioa edo deitu **688 85 96 82** telefonora eta zure datuak eman.

Karkara laguntzaile bazara, gainera, zain duzu jada gure poltsa!

*Bizi dugun egoera dela eta, datuak bidaltzean jakinaraziko dizugu non eta nola jaso poltsa.